

**REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO
ZDRAVOTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**Kuzmányho 27
036 80 Martin**

**VÝROČNÁ SPRÁVA
O ČINNOSTI RÚVZ Martin
ZA ROK 2021**

1. Identifikácia úradu

Názov: Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine
IČO: 17335621
Sídlo: Kuzmányho 27, 036 80 Martin
Rezort: Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
Regionálny hygienik a generálny tajomník služobného úradu:
MUDr. Tibor Záborský, PhD., MPH
Kontakt: e-mail: mt.riaditel@uvzsr.sk, mt.zaborsky@uvzsr.sk
tel., fax: 043/4134863, mobil: 0911 514 878

Územný obvod : okres Martin a Turčianske Teplice .

Čísla účtov v Štátnej pokladnici IBAN :

SK16 8180 0000 0070 0016 6977	príjem ŠR –príjmy z vlastníctva majetku
SK91 8180 0000 0070 0016 6985	príjem ŠR –pokuty a penále
SK69 8180 0000 0070 0016 6993	príjem ŠR –poplatky a platby z nepriem. predaja a služieb
SK36 8180 0000 0070 0016 7005	príjem ŠR –úroky z domác.pôž. a vkladov
SK14 8180 0000 0070 0016 7013	príjem ŠR –iné nedaňové príjmy
SK89 8180 0000 0070 0016 7021	Výdavkový účet ŠR
SK39 8180 0000 0070 0016 7048	BÚ –sociálny fond
SK17 8180 0000 0070 0016 7056	BÚ –depozitný účet
SK92 8180 0000 0070 0016 7064	BÚ –mimorozpočtové prostriedky, dary a granty
SK75 8180 0000 0070 0022 4794	príjem ŠR –kapitálové príjmy
SK61 8180 0000 0070 0034 2416	príjem ŠR –správne poplatky
SK39 8180 0000 0070 0034 2424	príjem ŠR –tuzemské bežné transfery
SK26 8180 0000 0070 0052 5503	príjem ŠR –tuzemské bežné granty

2. Poslanie a strednodobý výhľad organizácie

RUVZ Martin plní všetky úlohy v rámci programového rozpočtovania na programe **0790203 – ochrana zdravia**.

Územný obvod pokrýva okresy Martin a Turčianske Teplice. Prevádzky, ktoré sa tu nachádzajú sú zväčšia priemyselného charakteru, zvyčajne prevádzky výrobných firiem so zahraničnou účasťou. V regióne majú bohaté zastúpenie aj prevádzky využívané na letnú a zimnú turistickú sezónu.

V okresoch Martin a Turčianske Teplice sú výrobné minerálnych a stolových vôd – Fatra, Kláštorná a Budiš.

V okrese Martin je sídlo univerzitnej nemocnice (UNM) a Jesseniovej lekárskej fakulty – JLF UK, čo znamená zvýšené nároky na prácu jednotlivých oddelení aj v rámci zabezpečenia výučby teoretickej ale aj praktickej výučby.

Odborné činnosti na úseku verejného zdravotníctva zabezpečujú pracovníci oddelení hygieny výživy, hygieny životného prostredia a zdravia, preventívneho pracovného lekárstva, hygieny detí a mládeže , epidemiológie a referát podpory zdravia. Ťažiskovou činnosťou pracovníkov jednotlivých oddelení je štátny zdravotný dozor a posudková činnosť, intervenčné aktivity vedené poradňou zdravia vedúce k prevencii ochorení významne podmienených rizikovými faktormi životného štýlu, plnenie programov a projektov na úseku verejného zdravotníctva .

Poslaním úradu je vykonávať štátny, nezávislý a efektívny dohľad nad plnením povinností právnických a fyzických osôb na úseku verejného zdravotníctva, ktoré sú určené zákonmi, nariadeniami európskeho parlamentu a vykonávacími predpismi. Svojimi preventívnymi aj represívnymi aktivitami (sankcie) významnou mierou ovplyvňujú determinanty na udržanie zdravých životných a pracovných podmienok.

Šetria podnety občanov, poukazujúce na nevyhovujúce podmienky na úseku verejného zdravotníctva, spolupracujú s obcami, inými orgánmi dozoru a národnými a medzinárodnými inštitúciami.

Na oddelení hygieny výživy je zabezpečovaný dohľad na výrobou, manipuláciou a predajom pokrmov v zariadeniach spoločného stravovania, dohľad nad zdravotnou bezpečnosťou kozmetických výrobkov, obalových materiálov v rámci programov a projektov sú plnené ďalšie špecifické úlohy (sledovanie prídavných látok v potravinách, obsahu jódu v kuchynskej soli, kontrola potravín určených pre dojčenskú výživu a pre osobitné výživové účely, kontrola dodržiavania odporúčaných výživových dávok). Rýchly výstražný systém zabezpečuje neodkladný dozor a opatrenia pri výskyte nebezpečných výrobkov – obalových materiálov, kozmetických výrobkov a potravín na trhu.

Na úseku hygieny detí a mládeže je zabezpečovaný systematický dohľad nad životnými a pracovnými podmienkami detí a mládeže v predškolských a školských zariadeniach, vrátane dohľadu nad podmienkami ich stravovania, podmienkami pri organizovaní zotavovacích podujatí v zariadeniach regiónu.

Pracovníci oddelenia hygieny životného prostredia a zdravia vykonávajú štátny zdravotný dozor, zabezpečujú monitoring kvality pitnej vody, vykonávajú kontrolu vôd určených na kúpanie (kúpaliská so sezónnou prevádzkou, kúpaliská s celoročnou prevádzkou), kontrolujú podmienky pri poskytovaní služieb v starostlivosti o ľudské telo, v ubytovacích zariadeniach, vykonávajú kontrolu na úseku pohrebníctva, vydávajú rozhodnutia, záväzné stanoviská k územnoplánavacím podkladom, k návrhom na územné konanie, k územným plánom, k návrhom na kolaudáciu stavieb, k návrhom na zmeny v užívaní stavieb, k návrhom na určenie osobitného režimu územia, návrhom na využívanie vodných zdrojov, ukladajú opatrenia na odstránenie nedostatkov zistených pri výkone štátneho zdravotného dozoru, ukladajú sankcie za iné správne delikty, plnia programy a projekty úradu verejného zdravotníctva SR.

Na oddelení preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie je zabezpečovaný dohľad nad pracovnými podmienkami, identifikácia pracovných podmienok, ktoré môžu ovplyvňovať zdravie zamestnancov alebo viesť ku chorobám z povolania alebo k iným poškodeniam zdravia z práce, dohľad nad dodržiavaním chemickej legislatívy, nad dodržiavaním pracovných podmienok na chránených pracoviskách.

Poslaním Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Martine je primárne ochrana, podpora a rozvoj verejného zdravia obyvateľov žijúcich v dvoch okresoch regiónu Turiec (okres Martin a okres Turčianske Teplice), vykonávaním činností vymedzených podľa zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

RÚVZ so sídlom v Martine podporuje a schvaľuje zmeny s pozitívnym dopadom na zdravie obyvateľstva regiónu Turiec v oblasti životného a pracovného prostredia s cieľom dosiahnuť zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva regiónu Turiec, predĺženie produktívneho veku a zlepšenie kvality života pozitívnym ovplyvňovaním determinantov zdravia. Zdravie a zdravotný stav populácie regiónu Turiec je ovplyvňované viacerými endogénnymi a exogénnymi faktormi. Turčianska záhradka, ako ju s obľubou nazývali naši básnici, je nádherná. Má však aj svoje úskalía - takmer uzavretá kotlina s horšou prevetrávacou schopnosťou, vykonávanými činnosťami ľudí v oblasti priemyslu, spaľovania fosílnych palív v rodinných domoch (v ostatnom období, najmä počas dní s inverziou v zimnom období), ale aj poľnohospodárskej činnosti a doprave, v celkovom spôsobe života a životného štýlu obyvateľov regiónu.

RÚVZ so sídlom v Martine spolupracuje so všetkými kompetentnými v oblasti zodpovednosti za verejné zdravie – štátnymi organizáciami, inštitúciami a zložkami, rovnako ako aj neziskovými organizáciami a organizáciami na podporu zdravia vo všetkých komunitách.

Predmetom činnosti RÚVZ je aj v ďalšom období vykonávanie štátneho zdravotného dozoru, plnenie funkcie orgánu verejného zdravotníctva pre okresy Martin a Turčianske Teplice a zabezpečovanie vykonávania špecializovaných výkonov spojených s ochranou zdravia v oblastiach a rozsahu, ktorý vymedzuje zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej zákon).

Regionálny úrad verejného zdravotníctva vo svojej pôsobnosti

- a) zúčastňuje sa na riešení národných a medzinárodných programov významných pre verejné zdravie a vykonáva vedecký výskum v tejto oblasti,
- b) riadi, usmerňuje a kontroluje epidemiologickú bdelosť prenosných ochorení a plnenie imunizačného programu,
- c) plní špecializované úlohy verejného zdravotníctva podľa § 11,
- d) nariaďuje opatrenia na predchádzanie ochoreniam podľa § 12 a opatrenia pri mimoriadnych udalostiach podľa § 48 ods. 3,
- e) vydáva záväzné stanoviská a rozhoduje o návrhoch podľa § 13,
- f) zriaďuje komisie na preskúšanie odbornej spôsobilosti, vydáva osvedčenia o odbornej spôsobilosti a vedie register odborne spôsobilých osôb na epidemiologicky závažné činnosti uvedené v § 15 ods. 2,
- g) povoľuje a zrušuje ním povolené výnimky, ak to ustanovuje tento zákon,
- h) vykonáva štátny zdravotný dozor, vydáva pokyny a ukladá opatrenia na odstránenie nedostatkov zistených pri výkone štátneho zdravotného dozoru podľa § 54 a 55,
- i) prejednáva priestupky a iné správne delikty, ukladá pokuty a povinnosť nahradiť náklady podľa § 56 až 58,
- j) vedie register rizikových prác (§ 31 ods. 6),
- k) zabezpečuje prístupnenie informácií o kvalite vody na kúpanie počas kúpacej sezóny.

Oddelenie epidemiológie systematicky zbiera údaje o výskyte prenosných ochorení , určuje potrebné proti epidemické opatrenia, zabezpečuje dohľad a usmerňuje povinné očkovanie osôb, vykonáva na úseku prevencie ochorení HIV preventívne -výchovné aktivity a vedie register HIV pozitívnych osôb. Úzko spolupracuje so zdravotníckymi zariadeniami vo všetkých otázkach prevencie infekčných ochorení, vrátane nemocničných nákaz.

Referát podpory zdravia poskytuje poradenstvo na úseku zdravej výživy, boja proti alkoholizmu a iným návykovým látkam, na úseku odvykania od fajčenia. Svojimi aktivitami sa snaží ovplyvniť nežiaduci stav vo výskyte tzv. civilizačných ochorení, na ktorých sa významnou mierou podieľa nezdravý životný štýl, nezdravé stravovanie a nadmiera konzumácie alkoholu, tabakizmus a iných návykových látok. Aktivity referátu sú orientované na celú vekovú škálu populácie, od detí po seniorov, špecificky orientované na preventívne opatrenia podľa potrieb jednotlivých vekových skupín.

3. Kontrakt organizácie s ústredným orgánom a jeho plnenie

Regionálne úrady verejného zdravotníctva nie sú povinné vypracovávať kontrakty s ústredným orgánom v zmysle uznesenia vlády SR č. 1370/2002 , ktorým vláda SR schválila opatrenia na zdokonalenie kontraktov medzi ústrednými orgánmi štátnej správy a podriadenými organizáciami.

4. Činnosti organizácie

4.1 Výkon Štátneho zdravotného dozoru v rozsahu pôsobnosti vymedzenej zákonom č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších zmien a výkon štátneho dozoru v oblasti radiačnej ochrany v rozsahu pôsobnosti vymedzenej zákonom č. 87/2018 Z.z. o radiačnej ochrane a o zmene a doplnení niektorých zákonov

a) Hygiena životného prostredia

V roku 2021 pracovníci oddelenia v rámci štátneho zdravotného dozoru vykonali 625 kontrol v okrese Martin a Turčianske Teplice. V rámci kontrol ukladali opatrenia na odstránenia nedostatkov zistených pri výkone štátneho zdravotného dozoru, vydávali rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky, vykonávali štátny zdravotný dozor v prevádzkach na základe oznámenia o začatí činností v prevádzke na základe čoho vydávali vyjadrenia k prevádzkam, schvaľovali prevádzkové poriadky v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo, ubytovacích zariadeniach, v športovo- telovýchovných zariadeniach. Pracovníci oddelenia vydávali záväzné stanoviská k územnoplánovacím podkladom, k návrhom na územné konanie, k územným plánom, k návrhom na kolaudáciu stavieb, k návrhom na zmeny v užívaní stavieb, k návrhom na určenie osobitného režimu územia. Mimo územných, kolaudačných konaní a konaní k zmene účelu bolo vydaných 14 odborných vyjadrení k posúdeným projektovým dokumentáciám ako platená služba (v rámci stavebného konania, k realizačným projektom a pod.).

V zmysle zákona č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov bolo vykonaných celkovo 69 kontrol, pričom nebolo potrebné uložiť sankčné opatrenia.

Oddelenie hygieny životného prostredia v rámci svojej činnosti (vydávanie rozhodnutí, vypracovávanie záväzných stanovísk pre rozhodovacie procesy iných orgánov štátnej správy, posudzovanie projektových dokumentácií a vydávanie odborných stanovísk...) spolupracuje s inými oddeleniami. Z celkového počtu 1259 podaní bolo vydaných 24 rozhodnutí, 86 záväzných stanovísk, 639 odborných stanovísk a iných stanovísk. Celkom bolo poskytnutých 10856 odborných konzultácií. V rámci ŠZD a obhliadok priestorov sme vykonali 625 kontrol a odobrali 103 vzoriek.

Vo vyhodnocovanom období bolo prijatých a riešených 32 podnetov, z toho 2 opodstatnené podnety, 1 podnet bol odstúpený na priame riešenie na príslušný orgán, ostatné podnety boli neopodstatnené, príp. ich riešenie nespadlo do kompetencie orgánov verejného zdravotníctva, čo bolo písomne oznámené podávateľovi podnetu.

Spôsob riešenia jednotlivých podnetov je uvedený v príslušných kapitolách výročnej správy.

b) Hygiena výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov

V rámci štátneho zdravotného dozoru v zmysle zákona NR SR č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov bolo v roku 2021 evidovaných 1737 podnikateľských subjektov, v ktorých bolo v rámci štátneho zdravotného dozoru vykonaných 1 098 previerok, z toho bolo vykonaných:

- v zariadeniach spoločného stravovania, vrátane hromadných akcií – 772 kontrol,
- vo výrobniach a skladoch potravín – 34 kontrol,
- v distribučnej sieti – 292 kontrol.

Celkovo bolo odobratých 107 vzoriek hotových jedál a pokrmov rýchleho občerstvenia na kontrolu zdravotnej neškodnosti v mikrobiologických (kritériá hygieny procesu výroby, kritéria

bezpečnosti) a v chemických ukazovateľoch, z toho nevyhoveli 4 vzorky v mikrobiologických ukazovateľoch.

Za zisťované nedostatky pri výkone štátneho zdravotného dozoru boli uplatňované podľa zákona č. 355/2007 Z.z. sankcie a opatrenia, a to : podľa § 57 bolo uložených 13 pokút v sume 5 250,00 €; podľa § 56 bolo v blokovom konaní uložených 9 blokových pokút v sume 460,00 €; podľa § 56 bolo v priestupkovom konaní v súčinnosti so zákonom č. 372/1990 Zb. udelených 29 sankcií v sume 5 400,00 € (v rámci pokút boli uložené podľa § 79 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. trovy konania o priestupku v počte 29 v celkovej sume 464,00 €); podľa § 58 boli uplatnené 4 náhrady nákladov v hodnote 152,00 €; podľa § 55 ods. 2 bolo vydané 1 opatrenie na mieste (nariadenie uzatvorenia prevádzky alebo jej časti na potrebné obdobie).

c) Hygiena detí a mládeže

Výkon štátneho zdravotného dozoru v rozsahu pôsobnosti vymedzenej zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov - vid'. Výročná správa 2021, oddelenie HDM, (kontroly v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru, kontroly v rámci posudkovej činnosti, kontroly pri prešetrovaní podnetov atď.).

V roku 2021 odborní pracovníci oddelenia HDM v rámci činností presahujúcich rámec štátneho zdravotného dozoru evidovali spolu 37 066 výkonov.

V okrese Martin a v okrese Turčianske Teplice bolo v roku 2021 evidovaných 866 zariadení pre deti mládež, z toho 454 neštátnych súkromných zariadení. V týchto zariadeniach bolo vykonaných 898 kontrol, bolo riešených 7 podnetov, vykonali sme 448 kontrol fajčenia a 682 iných výkonov (vydaných 678 rozhodnutí, 4 záväzné stanoviská). Vykonali sme odber 98 vzoriek (60 vzoriek pieskov, 38 vzoriek potravín) na mikrobiologické vyšetrenie a posúdili 98 protokolov z laboratórnych analýz vzoriek. V zariadeniach školského stravovania sme realizovali kontrolu pestrosti stravy a dodržiavania zásad pri zostavovaní jedálnych lístkov, celkovo bolo vykonaných 54 vyhodnotení pestrosti stravy (všetky jedálne lístky vyhoveli požiadavkám pestrosti stravy - koeficient nebol nižší ako 0,5) a vyhodnotení dodržiavania zásad pri zostavovaní jedálnych lístkov s ohľadom na odporúčané výživové dávky podľa Prílohy č.1 k Vyhláške MŠ SR č.330/2009 Z.z. o zariadení školského stravovania. Na základe výsledkov hodnotenia zásad na zostavovanie jedálnych lístkov v zariadeniach školského stravovania. Najčastejšie zisťované nedostatky: nedodrhaná časová štruktúra jedálnych lístkov počas piatich stravovacích dní, nebola zaraďovaná zelenina denne a podľa sezónnosti čerstvá zelenina, neboli zaraďované raz týždenne hlavné jedlá z rýb, nedodrhaná zásada zvýšenia podielu potravín s obsahom bielkovín okrem mlieka na desiatu a olovranť. V roku 2021 sa realizoval projekt ÚVZ SR č.4.4. „Hodnotenie jedálnych lístkov v MŠ a ZŠ“.

Z dôvodu vyhlásenia mimoriadnej situácie na území Slovenskej republiky vládou Slovenskej republiky uznesením vlády Slovenskej republiky č.111 z 11.03.2020 a pandémie ochorenia COVID-19 vyhlásenej dňa 11.03.2020 generálnym riaditeľom Svetovej zdravotníckej organizácie, bol prijatý celý rad opatrení, ktoré výrazne menili spôsob práce na oddelení hygieny detí a mládeže. Odborní pracovníci oddelenia okrem plnenia úloh oddelenia vypomáhali počas roka oddeleniu epidemiológie. Vykonávali epidemiologické vyšetrenie úzkych a bežných kontaktov osôb s ochorením COVID-19, vykonávali kontroly v školských zariadeniach podľa aktuálnej epidemiologickej situácie a s ňou súvisiacich platných opatrení vydaných na ochranu verejného zdravia, vybavovali telefonické, e mailové aj poštové dotazy súvisiace s COVID 19.

V súvislosti s aktuálnou situáciou COVID-19 sme sa podieľali na vydávaní odporúčaní a postupnosti krokov vo veci opatrení:

- súvisiacich s riešením situácie COVID 19 v školských prevádzkach, ZUŠ, CVČ, pri krúžkovej činnosti na školách, atď.,
- súvisiacich s organizovaním zotavovacích podujatí pre deti a mládež počas celého roka 2021,

- pri vykonávaní "ranného filtra" v školských zariadeniach v súlade s § 24 ods. 9 písm. a/, b/ zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- pri realizácii praktického vyučovania študentov stredných odborných učilíšť a stredných škôl,
- pri opätovnom nástupe detí, žiakov a študentov do škôl a školských zariadení atď..

d) Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia

V rámci výkonu ŠZD sa pracovníci oddelenia PPLaT zameriavali na posudzovanie pracovných podmienok zamestnancov, mieru expozície zamestnancov faktorom práce a pracovného prostredia a realizáciu náhradných opatrení zo strany zamestnávateľov na pracoviskách, kde zamestnanci vykonávajú rizikové práce. Súčasne boli kontrolované výsledky a intervaly lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci a zaradenie zamestnancov do pracovného procesu na základe posúdenia zdravotnej spôsobilosti na prácu pracovnou zdravotnou službou do obdobia začatia pandémie ochorenia COVID-19. Po vyhlásení pandémie a núdzového stavu sa oddelenie PPLaT venovalo najmä riešeniu problematiky s výskytom a šírením ochorenia COVID-19 v prevádzkach a podnikoch v regióne Turiec.

V roku 2021 oddelenie PPLaT prešetrovalo celkom 46 podozrení na chorobu z povolania, oproti roku 2020 sme zaznamenali nárast počtu prešetrovaných podozrení na profesionálne ochorenia. V predchádzajúcich rokoch prevládali prešetrovania podozrení na chorobu z povolania najmä vo faktore fyzická záťaž – dlhodobé nadmerné jednostranné zaťaženie, v roku 2021 to boli jednoznačne ochorenia infekčného charakteru, z dôvodu akvizovania vírusu SARS-CoV-2 na pracoviskách pri ošetrovaní covidových pacientov. či už na infekčnej klinike alebo na reprofilizovaných covidových pracoviskách – celkom 30 prípadov. Faktor – fyzická záťaž v zložke DNJZ – celkom 13 prípadov.

Odborní pracovníci oddelenia PPLaT v oblasti ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia, verejného zdravotníctva a zdravia pri práci vydali celkom 210 rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky a na zaradenie prác do 3. a 4.kategórie z hľadiska zdravotných rizík; 41 rozhodnutí na likvidáciu azbestu a stavebných materiálov s obsahom azbestu. K jednotlivým rozhodnutiam bol vždy vykonaný štátny zdravotný dozor.

Podľa § 57 zákona č.355/2007 Z.z. za iné správne delikty bolo uložených 10 pokút v celkovej sume 16100,00 €, ku ktorým bol vykonaný štátny zdravotný dozor.

V rámci štátneho zdravotného dozoru v oblasti ochrany, podpory a rozvoja zdravia, v oblasti verejného zdravotníctva a zdravia pri práci boli riešené komplexne podmienky v pracovnom a životnom prostredí v roku 2021 bolo vykonaných 879 zaevidovaných obhliadok/kontrol (štátny zdravotný dozor so záznamom); bolo prešetrovaných 28 podnetov.

Právnym subjektom boli poskytnuté konzultácie k problematikám z rôznych oblastí činností preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie, vrátane opatrení pri výskyte a šírení ochorenia COVID-19 v 27798 prípadoch. V 252 prípadoch bolo právnym subjektom poskytnuté poradenstvo nielen v oblasti pracovných podmienok, ale aj v ochrane zdravia pri práci, v oblasti zdravého životného štýlu, zdravého stravovania, s využitím vlastného dotazníkového prieskumu; v dvoch prípadoch bolo poskytnuté skupinové odborné poradenstvo v oblasti ochrany zdravia pri práci.

4.2. Výkon úradnej kontroly v zmysle platnej legislatívy v oblasti ochrany verejného zdravia

a) Hygiena životného prostredia

Oddelenie HŽPaZ nevykonávalo úradnú kontrolu potravín.

b) Hygiena výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov

V rámci úradnej kontroly potravín v zmysle kompetencií zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v platnom znení bolo v roku 2021 **evidovaných 1737 podnikateľských subjektov**, v ktorých bolo v rámci úradnej kontroly vykonaných 241 previerok.

Úradnej kontrole podliehali zariadenia spoločného stravovania, výrobné cukrárskych výrobkov, lahôdkarských výrobkov v zariadeniach spoločného stravovania, potravinárske podniky vyrábajúce a manipulujúce s nebalenou zmrzlinou, minerálnymi a pramenitými vodami určenými pre dojčatá, potravinami na osobitné výživové účely, výživovými doplnkami, prídavnými látkami, arómami, novými potravinami.

Celkovo bolo odobratých 128 vzoriek potravín, vrátane materiálov a predmetov určených na styk s potravinami na kontrolu zdravotnej neškodnosti v mikrobiologických (kritériá hygieny procesu výroby, kritéria bezpečnosti) a chemických ukazovateľoch, z toho nevyhovelo 14 vzoriek v mikrobiologických ukazovateľoch. **V dvoch vzorkách výživových doplnkov nebola** použitou metódou **zistená** prítomnosť deklarovaného vitamínu B12, z toho v jednej vzorke nebolo zistené množstvo deklarovaných vitamínov v tolerančnom rozsahu (A, D3, B2). Jedna odobratá vzorka nespĺňala požiadavky na označovanie potravín v zmysle platnej legislatívy, z dôvodu nesprávneho označenia názvu výrobku „**Bezlepková** zmes univerzálna“.

Za zisťované nedostatky pri výkone úradnej kontroly boli uplatňované podľa zákona č. 152/1995 Z.z. sankcie a opatrenia, a to : podľa § 28 nebola uložená pokuta; v blokovom konaní podľa § 29 bolo udelených 6 blokových pokút v sume 650,00 €; podľa § 20 ods. 4 bolo uložených 11 náhrad nákladov v hodnote 442,00 € a podľa § 19 ods.1, ods. 2 ako i podľa čl. 138 nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 2017/625 bolo vydané 1 opatrenie (opatrenie na stiahnutie konopných výživových doplnkov s obsahom CBD a CBG z trhu).

c) Hygiena detí a mládeže

Výkon úradnej kontroly v zmysle platnej legislatívy v oblasti ochrany verejného zdravia -výkon úradnej kontroly potravín v rozsahu pôsobnosti vymedzenej zákonom č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov atď. - vid'. Výročná správa ÚKP 2021 – správa je spracovaná za odd. HV a HDM

d) Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia

Výkon úradnej kontroly potravín PPLaT nevykonáva.

4.3. Výkon práce v ohniskách nákazy

a) Hygiena životného prostredia

Oddelenie HŽPaZ nevykonávalo práce v ohnisku nákaz.

b) Hygiena výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov

V priebehu roka 2021 nebol hlásený hromadný výskyt alimentárnych nákaz, na ktorého šetrení by sa podieľalo oddelenie hygieny výživy.

c) Hygiena detí a mládeže

Výkon práce v ohniskách nákazy - činnosti výkonu práce v ohniskách nákazy sa venuje predovšetkým oddelenie epidemiológie RÚVZ so sídlom v Martine. Riešili sme 1 ohnisko nákazy.

d) Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia

Oddelenie PPLaT nevykonávalo práce v ohnisku nákaz

4.4. Monitoring

a) Hygiena životného prostredia

Za hodnotené obdobie bolo odobratých 74 vzoriek pitnej vody z verejných vodovodov. pričom 2 vzorky v rozsahu minimálnej analýzy nevyhoveli limitom ukazovateľov kvality pitnej vody vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch (železo, voľný chlór), ktoré však nevyklučujú použitie vody ako pitnej.

Prehľad kvality vody podľa výsledkov monitoringu je uvedený v tabuľke č. 1.2. príslušnej časti výročnej správy oddelenia hygieny životného prostredia a zdravia.

Celkovo bolo spolu odobratých 56 vzoriek bazénovej vody, z toho 47 vzoriek bolo odobratých na náklady prevádzkovateľov a 9 vzoriek v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru. Z celkového počtu odobratých vzoriek nevyhovelo 18 vzoriek t.j. 32,14 %. Celkovo bolo vyšetrených 750 ukazovateľov, pričom prekročenie medznej hodnoty bolo v 26 prípadoch (5 vzoriek v mikrobiologických ukazovateľoch a 21 vzoriek vo fyzikálno – chemických ukazovateľoch).

Prehľad kvality vody umelých kúpalísk so sezónnou prevádzkou je uvedený v tabuľke č. 2.6.

b) Hygiena výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov

V roku 2021 sa oddelenie hygieny výživy nepodieľalo na cielenom monitoringu.

c) Hygiena detí a mládeže

Monitoring sa v roku 2021 nevykonával.

d) Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia

Oddelenie PPLaT nevykonávalo cieleno monitoring v pracovnom prostredí.

4.5. Skúšky odbornej spôsobilosti a vydávanie osvedčení pre prácu v epidemiologicky závažných činnostiach

Vzhľadom na platné epidemiologické opatrenia v súvislosti s pandémiou koronavírusu v roku 2021 bolo obmedzené realizovanie preskúšania odbornej spôsobilosti osôb.

RÚVZ so sídlom v Martine prijalo 136 žiadostí o overenie odbornej spôsobilosti na vykonávanie EZČ a 20 žiadostí o opakované preskúšanie.

V zmysle zákona č. 355/2007 Z.z., § 16, boli v roku 2021 vydané osvedčenia na vykonávanie epidemiologicky závažné činnosti:

- a) pri výrobe a úprave pitnej vody a pri obsluhu vodovodných zariadení pitnej vody: 1
 - b) v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo: 5
 - c) pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov: 117
 - d) pri výrobe kozmetických výrobkov: 1
 - e) v úpravniach vody a pri obsluhu vodovodných zariadení na umelých kúpaliskách: 0
- V roku 2021 bolo vydaných 9 duplikátov osvedčenia o odbornej spôsobilosti .

4.6. Posudková činnosť

a) Hygiena životného prostredia

Činnosť oddelenia hygieny životného prostredia a zdravia bola v roku 2021 do veľkej miery ovplyvnená mimoriadnou situáciou na území Slovenskej republiky vyhlásenou vládou Slovenskej republiky uznesením vlády Slovenskej republiky č.111 z 11.3.2020 z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19 spôsobeného novým koronavírusom SARS-CoV-2. V tejto súvislosti vykonávali odborní pracovníci (v spolupráci s gestorským oddelením epidemiológie) činnosti spojené s epidemiologickým šetrením (a s tým súvisiacich ostatných činností, napr.: konzultáciu k ďalšiemu postupu z dôvodu pozitivity, objednávanie na PCR testy, poučenie o zodpovednom správaní sa a pod.) potvrdených osôb na ochorenie COVID-19 za účelom získania ich kontaktov a zabezpečenia karanténnych opatrení u úzkych kontaktov, ako aj kontrolu dodržiavania, plnenia, zabezpečenia opatrení pri ohrození verejného zdravia prijatých Úradom verejného zdravotníctva SR. V súvislosti s prijatými protipandemickými opatreniami ÚVZ SR bol vykonaný veľký počet telefonických a mailových konzultácií pre fyzické osoby, fyzické osoby-podnikateľov a právnické osoby.

Celkovo bolo vydaných 24 rozhodnutí (uvedenie priestorov do prevádzky, prerušenie konania, zastavenie konania, uloženie pokuty za priestupok, uloženie sankcie v rámci rozkazného konania)

V súvislosti so sankciami bolo riešené nasledovné:

- 3x pokuta formou rozkazu za spáchanie priestupku na úseku verejného zdravotníctva podľa § 56 ods. 1 písm. c) zák. č. 355/2007 Z.z.,
- 1x pokuta formou rozkazu za spáchanie priestupku na úseku verejného zdravotníctva podľa § 56 ods. 1 písm. f) zák. č. 355/2007 Z.z.,
Pokuty v rozkaznom konaní boli uložené za porušenie opatrení nariadených Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v súvislosti so zabránením vzniku a šíreniu ochorenia spôsobených novým koronavírusom v celkovej výške 450 eur, z toho jeden rozkaz nie je právoplatný, uhradená suma vo výške 100 eur;
- 8x pokuta za priestupok na úseku verejného zdravotníctva podľa § 56 ods. 1 písm. f) zákona č. 355/2007 Z.z. (nedodržanie opatrenia pri ohrození verejného zdravia k povinnosti prekrytia horných dýchacích ciest) v celkovej výške 770 eur, z toho nadobudli právoplatnosť 4 rozhodnutia o pokute (uložená suma vo výške 350 eur/ uhradená suma vo výške 280 eur).

Na základe požiadaviek projektantov sme poskytovali konzultácie k projektovým dokumentáciám v štádiu ich spracovania, pred vydaním záväzných stanovísk k územnému konaniu, ku kolaudačnému konaniu a pri zmene užívania stavby. V rámci územného konania, kolaudácie a zmeny v užívaní stavby bolo vydaných 86 záväzných stanovísk. Mimo územných, kolaudačných konaní a konaní k zmene účelu bolo vydaných 14 odborných vyjadrení k posúdeným projektovým dokumentáciám ako platená služba (v rámci stavebného konania, k realizačným projektom a pod.).

Ostatné písomné vyjadrenia (v počte 453) sa týkajú odborných stanovísk a rôznych iných vyjadrení k predloženým materiálom, vyjadrení, ktoré predchádzali vydaniu záväzného stanoviska (napr. vyžiadanie objektivizácie, alebo iných podkladov), rozhodnutia, vyjadrenia

v rámci komisionálnych jednaní, písomnosti v rámci ŠZD, podklady pre vydanie rozhodnutí pre iné oddelenia, stanoviská (správy, čiastkové stanoviská,...), ďalej to bolo písomné poradenstvo a to aj v rámci mailovej komunikácie a pod.

V zmysle zákona č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov bolo vykonaných celkovo 69 kontrol, nebolo potrebné uložiť sankčné opatrenia.

V zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v platnom znení oddelenie HŽPaZ posudzovalo pre MŽP SR, resp. príslušný Okresný úrad životného prostredia ako dotknutý orgán strategické dokumenty a zámery navrhovaných činností podliehajúcich posudzovaniu ich vplyvu na životné prostredie a zdravie. V roku 2021 bolo posudzovaných: 6 oznámení o vypracovaní strategického dokumentu, so záverom, že nie je nevyhnutné predložené strategické dokumenty posudzovať podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. (väčšinou sa týkalo o stanoviská k územnoplánovacím dokumentom obcí); 9 stanovísk k oznámeniam o zmene navrhovanej činnosti; 2 stanoviská k zámerom navrhovaných činností (Martinské terasy, Apartmánové domy Opera s parkoviskami TR); 3 stanoviská k správe o hodnotení a 3 stanoviská k záverečnej správe činnosti (návrhy územných plánov obcí).

Z celkového počtu 1259 podaní bolo vydaných 24 rozhodnutí, 86 záväzných stanovísk, 639 odborných stanovísk a iných stanovísk. Celkom bolo poskytnutých 10856 odborných konzultácií. V rámci ŠZD a obhliadok priestorov sme vykonali 625 kontrol a odobrali 103 vzoriek.

b) Hygiena výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov

Pri uvádzaní priestorov do prevádzky v súlade so zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v platnom znení, bolo vydaných 34 rozhodnutí a 53 vyjadrení k oznámeniu o začatí činnosti v priestoroch prevádzky. Okrem toho, oddelenie hygieny výživy spolupracovalo na vydaní ďalších 2 rozhodnutí s inými oddeleniami (HŽPaZ, PPLaT).

Pred uvedením priestorov zariadení do prevádzky, resp. do užívania bolo vykonaných 124 obhliadok, z počtu ktorého 21 tvorili predobhliadky, resp. opakované obhliadky.

V 7 prípadoch boli v rámci správneho konania vyzvaní účastníci konania na doplnenie podania. V 4 prípadoch vzhľadom na chýbajúce podklady pre vydanie rozhodnutia, resp. pre nedostatky v stavebno-technickom riešení a vybavení priestorov bolo rozhodnutím prerušené konanie. Rozhodnutie o zastavení konania v roku 2021 nebolo vydané.

K projektovým dokumentáciám bolo vydaných 21 záväzných stanovísk a vypracovaných 5 podkladov pre vydanie záväzného stanoviska iným oddelením; ďalej bolo vydaných 5 kladných odborných vyjadrení a 3 podklady pre vydanie odborného vyjadrenia iným oddeleniam. V 6 prípadoch boli záväzné stanoviská vydané k zmene účelu stavieb, v 8 prípadoch na kolaudáciu stavieb a v 7 prípadoch k územnému konaniu stavieb.

V rámci konaní usporiadaných príslušnými stavebnými úradmi sa pracovníci zúčastnili na 14 komisiách (kolaudačné konania; zmeny v užívaní stavby, resp. časti stavby; zmena stavby pred dokončením; dodatočné povolenie stavby; územné konanie, 1x štátny stavebný dozor).

Na úseku odborného usmerňovania bola v priebehu roka vykonávaná konzultačná činnosť pre orgány štátnej správy, pre fyzické osoby, pre právnické osoby a živnostníkov. V rámci tejto činnosti bolo vykonaných 11 247 odborných konzultácií.

c) Hygiena detí a mládeže

V roku 2021 oddelenie hygieny detí a mládeže vydalo 678 rozhodnutí, 4 záväzné stanoviská.

d) Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia

Odborní pracovníci oddelenia PPLaT v oblasti ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia, verejného zdravotníctva a zdravia pri práci vydali celkom 210 rozhodnutí k uvedeniu priestorov do prevádzky a na zaradenie prác do 3. a 4.kategórie z hľadiska zdravotných rizík; 41 rozhodnutí na likvidáciu azbestu a stavebných materiálov s obsahom azbestu.

Z celkového počtu 69 záväzných stanovísk v rámci preventívne zameraného zdravotného dozoru bolo 17 k územnému konaniu a 13 k zámerom navrhovanej činnosti.

Celkovo bolo vydaných 39 odborných stanovísk, vrátane projektovej dokumentácie pre rôzne stupne stavebného konania.

4.7. Národné referenčné centrá

RÚVZ so sídlom v Martine nedisponuje NRC.

4.8. Plnenie programov a projektov

a) Hygiena životného prostredia

Oddelenie sa v rozsahu kompetencií a náplne práce odboru hygiena životného prostredia a zdravia so zameraním na znižovanie negatívneho vplyvu zložiek a faktorov životného prostredia na zdravie ľudí aktívne podieľa na:

- 1.1. Plnenie akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky - NEHAP V.
- 1.4. Overenie kvality materiálov, ktoré prichádzajú do styku s pitnou vodou
RÚVZ so sídlom v Martine sa do úlohy zapojil na základe usmernenia ÚVZ SR na začiatku roka 2020. Údaje k spracovaným podkladom boli Národnému referenčnému centru pre materiály určené na styk s pitnou vodou pri RÚVZ so sídlom v Poprade zaslané v januári 2021. Odborní pracovníci v rámci kolaudačných konaní stavieb v odôvodnených prípadoch (tzn. keď sa jedná o bytové domy, polyfunkčné domy, stavby, pri ktorých dochádza k rozšíreniu alebo rekonštrukcii existujúcich vodovodov..) aj naďalej vyžadujú dokumentáciu (Certifikáty zhody, Vyhlásenia o parametroch, Certifikáty výrobku, technické listy) týkajúcu sa výrobkov určených pre styk s pitnou vodou a k tomu prislúchajúce doklady, ktorými je preukazovaná ich vhodnosť pre styk s pitnou vodou.

b) Hygiena výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov

Monitoring príjmu príjmu kuchynskej soli

Cieľom projektu je dosiahnuť postupné znižovanie príjmu soli v nadväznosti na prijaté úlohy v oblasti rizikových faktorov vo výžive.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine sa v roku 2021 **podieľal na plnení daného projektu formou odberu 2 vzoriek hotových jedál.**

Odbornými pracovníkmi RÚVZ so sídlom v Martine boli na základe uvedenej úlohy v rámci štátneho zdravotného dozoru odobraté 2 vzorky hotových pokrmov (nie celého obedového menu) na laboratórne vyšetrenie chemických ukazovateľov - množstvo jedlej soli.

Po vykonaní laboratórnej analýzy v akreditovanom skúšobnom laboratóriu Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline a po doručení protokolov o skúškach predmetných vzoriek na RÚVZ so sídlom v Martine bolo odbornými pracovníkmi RÚVZ so sídlom v Martine vykonané vyhodnotenie obsahu soli v odobratých vzorkách hotových

pokrmov v zmysle prílohy Výnosu Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. S08975-OL-2014, ktorým sa ustanovujú požiadavky na jedlú soľ v potravinách.

V odobratých vzorkách (hrstková polievka - 8 500 mg/kg, maďarský paprikáš - 9 600 mg/kg), pri posudzovaní hotových pokrmov jednotlivo, nebolo prekročené najvyššie prípustné množstvo pridanej jedlej soli v hotových pokrmoch určených na priamu spotrebu 13 000 mg/kg.

Monitoring bezpečnosti PET fliaš z recyklovaných plastov

Monitoring bezpečnosti PET fliaš vyrábaných s rôznym podielom recyklovaného vstupného materiálu (regranulátu) z hľadiska možnej migrácie látok (monoméry, neúmyselne pridané látky – degradačné, reakčné produkty a nečistoty). Cieľom projektu je kontrola bezpečnosti vstupných surovín (regranulátov) ako aj finálnych výrobkov - PET fliaš vyrábaných v SR, na výrobu ktorých bol použitý recyklovaný vstupný materiál a tým zabezpečenie ochrany zdravia ľudí.

Riešiteľským pracoviskom je Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade (metodická príprava monitoringu; zber údajov, zavedenie nových analytických metód a analýzy vzoriek) spolupráci s RÚVZ v SR (odber vzoriek).

V zmysle stanoveného harmonogramu odberu vzoriek na rok 2021 sa Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine **podieľal na plnení daného projektu formou odberu vzoriek (bolo odobratých 6 vzoriek), ktoré boli zaslané na laboratórne vyšetrenie na** Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade.

c) Hygiena detí a mládeže

4.1 Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015 – 2025 (NAPPO)

4.2 Hygienická úroveň detských pieskovísk v areáloch MŠ a v rámci občianskej vybavenosti

4.3 Hodnotenie jedálnych lístkov MŠ a ZŠ

4.5 Úrazy u detí v SR

d) Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia

Oddelenie PPLaT sa podieľalo aj v roku 2021 na plnení programov a projektov (5) schválených ÚVZ SR pre odbor preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie. Okrem toho pracovníci oddelenia pracujú na vlastných regionálnych projektoch - správa sa podáva samostatne:

2.1. ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

2.1.1 Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

2.1.2 Znižovanie zdravotných rizík z látok a zmesí klasifikovaných ako toxické

2.1.3 Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém

2.2. INTERVENCIE NA PODPORU ZDRAVIA PRI PRÁCI

2.2.1 Zdravé pracoviská

2.2.2 Európska informačná kampaň Európskej agentúry pre BOZP (OSHA Bilbao) zameraná na prevenciu zdravotných a bezpečnostných rizík pri práci

Už od marca 2020 a s pokračovaním v ďalších vlnách pandémie v roku 2021 pracovníci oddelenia PPLaT vykonávali činnosti súvisiace s pandemiou ochorenia COVID-19 a v značnej miere pomáhali oddeleniu epidemiológie v ich činnostiach v súvislosti s výskytom a šírením ochorenia COVID – 19 v regióne Turiec.

4.9. Ostatné úlohy

Spolupráca so samosprávou miest a obcí:

Účasť regionálneho hygienika RÚVZ a odborných pracovníkov v komisiách MÚ Martin – komisia sociálnej pomoci, členstvo v krízových štáboch okresu Martin a Turčianske Teplice.

Aktívna účasť prof.MUDr. Hudečkovej, PhD.,MPH na:

- príprave legislatívnych materiálov, odborných usmernení a odborných podkladov ,
- príprava podkladov a kategorizácií vakcín v Kategorizačnej komisii MZ SR a Pracovnej skupine J07 pre kategorizáciu vakcín(predseda),
- príprava podkladov a podnetov pre zasadania Pracovnej skupiny pre imunizáciu ÚVZ SR (predseda PSPI),
- pandemickej komisii SR a zasadnutiach konzília odborníkov pre epidemiológiu v SR
- podklady – pre Poradný zbor Hlavného hygienika SR pre odbor epidemiológia.

Krajskí a hlavní odborníci ÚVZ SR, resp. HH SR:

- 1 - hlavný odborník ministra zdravotníctva SR pre odbor epidemiológie
- 1 - člen poradného zboru HH SR pre PPL a T
- 1 – krajský odborník HH SR za Žilinský kraj pre HDM
- 1 - člen poradného zboru HH SR pre Výchovu k zdraviu

Vzdelávacie aktivity v roku 2021:

V roku 2021 bola účasť na vzdelávaní celkom 85 účastí na 30 akciách. Vzdelávacie akcie boli usporiadané zväčša online formou ÚVZ SR, MZ SR , ÚV SR a inými vzdelávacími inštitúciami. Ústavné odborné semináre pre zamestnancov neboli realizované vzhľadom na pandemickú situáciu .

a) Hygiena životného prostredia

Činnosť oddelenia hygieny životného prostredia a zdravia bola v roku 2021 do veľkej miery ovplyvnená mimoriadnou situáciou na území Slovenskej republiky vyhlásenou vládou Slovenskej republiky uznesením vlády Slovenskej republiky č.111 z 11.3.2020 z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19 spôsobeného novým koronavírusom SARS-CoV-2. V tejto súvislosti vykonávali odborní pracovníci (v spolupráci s gestorským oddelením epidemiológie) činnosti spojené s epidemiologickým šetrením (a s tým súvisiacich ostatných činností, napr.: konzultáciu k ďalšiemu postupu z dôvodu pozitivity, objednávanie na PCR testy, poučenie o zodpovednom správaní sa a pod.) potvrdených osôb na ochorenie COVID-19 za účelom získania ich kontaktov a zabezpečenia karanténnych opatrení u úzkych kontaktov, ako aj kontrolu dodržiavania, plnenia, zabezpečenia opatrení pri ohrození verejného zdravia prijatých Úradom verejného zdravotníctva SR. V súvislosti s prijatými protipandemickými opatreniami ÚVZ SR bol vykonaný veľký počet telefonických a mailových konzultácií pre fyzické osoby, fyzické osoby-podnikateľov a právnické osoby.

Odborní pracovníci oddelenia vykonávali počas roka 2021 pravidelné a priebežné kontroly dodržiavania Opatrení ÚVZ SR. Kontroly boli zamerané na dodržiavanie povinností uložených pre prevádzkovateľov povolených prevádzok/zariadení, ako aj dodržiavanie povinností prevádzkovateľov k uzatvoreniu prevádzok. Na overenie dodržiavania opatrení ÚVZ SR pri ohrození verejného zdravia bolo vykonaných v rámci výkonu ŠZD 330 kontrol v prevádzkach zariadení starostlivosti o ľudské telo, maloobchodných prevádzkach, telovýchovno-športových zariadeniach, krytých a nekrytých umelých kúpalísk, pohrebných službách,

V rámci týchto kontrol nebolo zistené závažné porušenie opatrení, prevádzkovatelia rešpektovali prijaté opatrenia ÚVZ SR.

V rámci zaslaných Oznámení o priestupkoch príslušným Policajným zborom (ďalej len PZ) bolo riešené nasledovné:

- Podozrenie z porušenia opatrenia týkajúceho sa nepodrobenia nariadenej izolácii v domácom prostredí z dôvodu vrátenia sa zo zahraničia (e-hranica). V tejto súvislosti bolo vydaných 14 písomností - odloženie vecí podľa zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch z dôvodu, že došlé oznámenia o výsledku objasňovania priestupku neodôvodňovali začatie konania o priestupku. V prípadoch, kedy bolo potrebné bližšie objasniť doručené podanie, boli podozriví z priestupku vyzvaní na vyjadrenie sa k dôvodu nedodržania karantény po príchode zo zahraničia, resp. opustenia miesta izolácie. V tejto súvislosti bolo vydaných 7 písomností.
- Podozrenie z porušenia izolácie/karantény v domácom prostredí na základe pozitívneho výsledku na ochorenie COVID-19. V tejto súvislosti bolo vydaných 20 písomností – odloženie vecí podľa zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch z dôvodu, že došlé oznámenia o výsledku objasňovania priestupku neodôvodňovali začatie konania o priestupku. V prípadoch, kedy bolo potrebné bližšie objasniť doručené podanie, boli podozriví z priestupku vyzvaní na vyjadrenie sa k dôvodu nedodržania karantény, resp. opustenia miesta izolácie. V tejto súvislosti bolo vydaných 5 písomností. V troch prípadoch bola uložená sankcia rozkazným konaním v zmysle zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v celkovej sume 200 eur.
- Podozrenie porušenia opatrenia k povinnosti prekrytia horných dýchacích ciest: z dôvodu nedostatočne zisteného a preukázaného skutkového stavu bolo v súlade so zákonom č. 372/1990 Zb. o priestupkoch odložených 11 podaní; na iný orgán štátnej správy (napr.: príslušný orgán verejného zdravotníctva) z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti bolo postúpených 18 podaní. V 8 prípadoch bola uložená sankcia za priestupok, z toho 4 pokuty sú právoplatné v celkovej sume vo výške 350 eur. V štyroch prípadoch boli na základe odvolania sa účastníkov konania, pokuty nadriadeným orgánom vrátené na nové prejednanie a rozhodnutie.
- Podozrenia zo zločinu šírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby podľa Trestného zákona v rámci celoplošného testovania „Spoločná zodpovednosť v roku 2020“ v počte 5 prípadov doručených Okresným riaditeľstvom Policajného zboru, odborom kriminálnej polície v roku 2021. Podozrivé osoby sa dopustili toho tým, že počas núdzového stavu, ktorý bol vyhlásený na celom území SR v dobe od 01.10.2020 do 15.11.2020 na základe Uznesenia vlády SR č. 587 zo dňa 30.09.2020 k návrhu na vyhlásenie núdzového stavu podľa čl. 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z.z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov, úmyselne zvýšili nebezpečenstvo rozšírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby. Podozrivé osoby sa v rámci celoplošného testovania „Spoločná zodpovednosť v roku 2020“ v presne nezistenom čase opakovane zúčastňovali opakovaného odberu na inom odbernom mieste toho istého dňa, po odporúčaní nenastúpili do povinnej izolácie na základe vyhlášky Úradu verejného zdravotníctva SR, ktorou sa nariaďujú opatrenia pri ohrození verejného zdravia k režimu izolácie pozitívnych osôb v rámci celoplošného testovania „Spoločná zodpovednosť“, ale opätovne sa dali testovať na inom odbernom mieste. Súčasťou vyšetrovacích spisov bolo vyjadrenie podozrivej osoby zo spáchania trestného činu, znalecký posudok vypracovaný odborníkom v oblasti hygieny a epidemiológie, iné dôkazné materiály. Po komplexnom a dôkladnom preštudovaní spisových materiálov správny orgán vec podľa § 66 ods. 2 písm. a) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, odložil.
- Podanie týkajúce sa priestupku, ktorého sa mala dopustiť organizovaná skupina „antirúškarov“, tým že protestovali v obci Podbiel a Žaškov proti očkovaniu COVID-19, zároveň obťažovali zdravotníkov, ktorí vykonávali samotné očkovanie. Súčasne bola porušená povinnosť týchto osôb prekrytia horných dýchacích ciest. Vzhľadom na doručené podania spisových materiálov okresného riaditeľstva policajného zboru Dolný Kubín a Martin, a na základe toho, že spisové materiály mali nedostatky podania resp.

boli nedostatočne zadokumentované objasnenia priestupkov, RÚVZ so sídlom v Martine v zmysle ust. § 69 zákona č. 372/1990 Z.z. o priestupkoch vec vrátil na došetrenie a vykonanie úkonov správnomu orgánu, ktorý priestupok objasňoval. Celkovo sa jednalo o 15 spisových materiálov.

V súvislosti s ochorením COVID-19 bolo na RÚVZ Martin prijatých 21 podnetov týkajúcich sa nedodržiavania, resp. porušenia prijatých opatrení ÚVZSR na ochranu verejného zdravia.

Oddelenie HŽPaZ zabezpečovalo letnú a zimnú súvislú odbornú prax pre študentov JLF UK v študijnom programe – Verejné zdravotníctvo, 3. ročník denné bakalárske štúdium, 2. ročník bakalárske štúdium a 1. ročník magisterského štúdia.

b) Hygiena výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov

V roku 2021 pracovníci oddelenia hygieny výživy zabezpečovali odbornú prax v letnom semestri bakalárskeho štúdia odboru verejného zdravotníctva pre 4 študentov druhého ročníka v trvaní 72 hodín a pre 9 študentov tretieho ročníka v trvaní 112,5 hodín.

Ďalšia prax v zimnom semestri magisterského štúdia odboru verejného zdravotníctva pre 9 študentov prvého ročníka bola realizovaná v rozsahu 22,5 hodín.

c) Hygiena detí a mládeže

V roku 2021 odborní pracovníci oddelenia HDM v rámci činností presahujúcich rámec štátneho zdravotného dozoru evidovali spolu 35 290 výkonov, jednotlivé činnosti a úlohy spracované vo Výročnej správe 2021, v tabuľke č.1 „Špecializované úlohy úradov verejného zdravotníctva (§10, § 11 zák.č. 355/2007 Z.z.“).

V priebehu roka 2021 sme sa podieľali na výučbe v rámci praxe študentov verejného zdravotníctva JLF Martin v priebehu roka a v rámci povinnej letnej praxe.

V rámci konzultačnej činnosti sme poskytli – 34 020 konzultácií (k riešeniu situácie súvisiacej s výskytom COVID 19 v jednotlivých školských zariadeniach, k poskytovaniu informácií súvisiacich s COVID 19 organizáciám, zdravotníckym zariadeniam, DSS, Centrám pre deti a mládež, bežným občanom, atď., k prevádzkovým poriadkom, k uvedeniu zariadení do prevádzky, ku projektovým dokumentáciám, k diétnemu stravovaniu, k likvidácii odpadov, k zostavovaniu jedálnych lístkov, k obedom zadarmo, atď.),

Vydali sme 845 odborných usmernení, stanovísk, podkladov.

Zúčastnili sme sa na 1 odbornom podujatí s pasívnou účasťou.

Jeden zamestnanec oddelenia absolvoval rigoróznú skúšku a obhajobu rigoróznej práce na so získaním akademického titulu „doktor filozofie („PhDr.“).

Jeden pracovník vykonáva činnosť krajského odborníka pre HDM. V rámci tejto činnosti boli za Žilinský kraj vydané 4 stanoviská (zoznam zariadení, ktoré nie sú zaradené v sieti škôl a školských zariadení; návrhy aktivít v rámci aktualizácie NPPZ; stanovisko k listu Slovenského národného strediska pre ľudské práva v nadväznosti na list MŠVVaŠ SR vo veci právnej úpravy individuálneho donášania stravy do materskej školy; týždenné poskytovanie informácií o uzatvorených triedach a školách v súvislosti s výskytom COVID 19 v školských prevádzkach).

d) Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia

Pracovníci PPLaT sa podieľali na zabezpečovaní praxe pre študentov Jesseniovej lekárskej fakulty UK v Martine - odbor verejné zdravotníctvo, vedúca oddelenia PPLaT sa podieľala aj na teoretickej výučbe budúcich verejných zdravotníkov.

4.10. Laboratórne činnosti

RÚVZ so sídlom v Martine nedisponuje laboratórnou zložkou. Odoberané vzorky sú zasielané na RÚVZ so sídlom v Žiline, resp. na iný určený RÚVZ v SR.

Objektivizácie pracovníkmi PPLaT sú vykonávané vlastnou dostupnou prístrojovou technikou.

5. Rozpočet organizácie

ROZBOR HOSPODÁRENIA

A. P R Í J M Y

Pre rok 2021 mal RÚVZ Martin stanovený rozpočet príjmov vo výške 30 000,-€ ,ktorý bol upravený MZ SR dňa 9.12.2021 na výšku **37.700,-€**.

Plnenie príjmov v organizácii bolo zabezpečené poskytnutím platených služieb v súlade s § 26 Zákona č. 523/2004 Z.z. organizáciám a obyvateľstvu, za porušenie predpisov a z prenájmu nehnuteľného majetku štátu.

Prehľad plnenia príjmov podľa podpoložiek:

Druh príjmu:	suma v €
- z prenájmu budov	23 624,73
- za porušenie predpisov	9 984,00
- za predaj výrobkov, tovarov a služieb	7 311,30
- iné	906,82
Príjmy spolu:	41 826,85

B. V Ý D A V K Y

KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY

Kapitálové výdavky pre RÚVZ Martin v roku 2019 boli schválené v sume 59 000,-€ na program 07A040G -financovanie rekonštrukcie a zateplenia strechy v budove A. Z toho boli v roku 2019 čerpané pridelené výdavky v sume 5400,-€ na projektovú dokumentáciu k rekonštrukcii a zatepleniu strechy v budove A. Z programu 07A040G- boli v roku 2021 pridelené a vyčerpané finančné prostriedky v sume **57.540,60 Eur** na zateplenie strechy.

Kapitálové výdavky pre RÚVZ Martin v roku 2021 boli schválené v sume **6.850,80 Eur** na financovanie rekonštrukcie vodovodu, ktoré boli vyčerpané v plnej výške.

Kapitálové výdavky pre RÚVZ Martin v roku 2021 boli schválené v sume 2.628,- Eur na financovanie nákupu prístroja na biochemickú analýzu parametrov krvi pre Poradňu zdravia, ktoré boli vyčerpané v sume **2.040,- Eur**, nevyčerpaná suma 588,- Eur bola presunutá v rámci kapitoly MZ SR.

BEŽNÉ VÝDAVKY

Pre rok 2021 mal RÚVZ Martin stanovený rozpočet rozpísaný v systéme štátnej pokladnici v sume celkom 1.054.758,- Eur.. Úprava rozpočtu v roku 2021 bola realizovaná v systéme štátnej pokladnice a listom z MZ SR 15 krát .

Prehľad o úpravách v priebehu hodnoteného obdobia je v prílohe č. 1 .

Počas hodnoteného obdobia bola dodržiavaná stanovená regulácia čerpania rozpočtových prostriedkov v jednotlivých mesiacoch, v súlade s podmienkami štátnej pokladnice.

Úpravami bol limit bežných výdavkov na rok 2021 stanovený nasledovne:

POLOŽKA	ROZPOČET v €		Rozdiel
	Pôvodný	Upravený	
príjmy	30 000,00	37 700,00	7 700,00
bežné výdavky	#####	1 089 412,00	34 654,00
v tom: mzdy a platy	691 187,00	708 402,00	17 215,00
poistné a príspevky zamestnávateľa do poisťovní	241 571,00	247 910,63	6 339,63
tovary a služby	115 000,00	128 159,02	13 159,02
bežný transfer	7 000,00	4 940,35	-2 059,65
kapitálové výdavky	0,00	66 431,40	66 431,40

610 MZDY, PLATY , SLUŽ. PRÍJMY

RÚVZ Martin obdržal rozpis záväzných ukazovateľov ŠR listom MZ SR č. S06519-2021-OÚ-16 zo dňa 2.2.2021, kde bol stanovený počet zamestnancov 39 osôb, z toho 32 štátnozamestnanecké miesta. Listom dňa 5.3.2021 boli upravené štátnozamestnanecké miesta zmenou záväzného ukazovateľa na celkový počet 40 osôb, z toho 33 štátnozamestnaneckých miest.

Mzdové prostriedky boli čerpané priebežne podľa platových dekrétov. Ušetrené prostriedky za neobsadené pracovné miesta boli vyplatené v osobných príplatkoch a odmenách.

Prehľad čerpania mzdových prostriedkov:

Mzdový limit v €	708 402
Čerpanie v €	708 402
z toho štátna služba	604 139
verejný záujem	104 263
Priemerný evidenčný počet pracovníkov vo FO	39
z toho štátna služba	32
verejný záujem	7
Plánovaný počet pracovníkov	40
z toho štátna služba	33
verejný záujem	7
Priemerná mzda pri evidenčnom počet pracovníkov	1 513
z toho štátna služba	1 573
verejný záujem	1 242
Priemerná mzda pri plánovanom počet pracovníkov	1 476
z toho štátna služba	1 526
verejný záujem	1 242

POISTNÉ A PRÍSPEVOK DO POISŤOVNÍ A NÚP

Poistné a príspevok do poisťovni a NÚP boli v priebehu roka vyplácané v termínoch splatnosti.

631 CESTOVNÉ NÁHRADY

Čerpanie v roku 2021 na cestovnom vzhl'adom na pandémiu COVID19, kde mnohé stretnutia boli realizované online, vykazuje 35% výdavkov roku 2020 a 15 % výdavkov roku 2019.

	<u>k 31.12.2018</u>	<u>k 31.12.2019</u>	<u>k 31.12.2020</u>	<u>k 31.12.2021</u>
cestovné:	2 845,49 €	2432,17 €	1007,90 €	356,49 €

632 ENERGIE, VODA A KOMUNIKÁCIE

Výdavky na energie, spotreba elektrickej energie, vody a tepla boli v roku 2021 v sume 17.746,71 € a za poštové služby v sume 1.968,50 €, kde je malá úspora oproti roku 2020, vzhl'adom na teplejšiu zimu a zasielanie dokumentácie elektronicky. Čerpanie na položke je na úrovni 85 % výdavkov roku 2020.

633 MATERIÁL

V tejto položke najvyššie výdavky boli na všeobecný materiál, t.j. podpoložke na ktorej sa účtuje najväčší podiel spotrebného materiálu pre organizáciu. Patria sem výdavky na diagnostický materiál pre poradňu zdravia a meracie prístroje, ktoré používajú oddelenia pri ŠZD, výdavky na nákup kancelárskych potrieb, papiera, tonerov, čistiacich a hygienických prostriedkov. Čerpanie na jednotlivých podpoložkách je primerané potrebám a rozpisu limitu. Čerpanie na položke materiál je na úrovni 47 % oproti roku 2020, je z dôvodu nerealizovania obnovy interiérového vybavenia.

634 DOPRAVNÉ

Organizácia v priebehu roka prevádzkovala 4 vozidlá, prehľad vozového parku je v tabuľke . V priebehu roku celkom bolo odjazdených **22 195 km**. Celkové náklady sú na úrovni 78 % oproti roku 2020.

Vozový park je nasledovný:

Automobil	Rok nadobudnutia	Stav tachometra	Vykonané opravy	Náklady na opravy
Ford Fusion	29.4.2014 vyrobené 2004	252961	servisná prehliadka, výmena oleja, servis klimatizácie, GPS, umytie	582,40 €
Mazda 3	25.10.2019 vyrobené 2007	143583	servisná prehliadka, výmena oleja, servis klimatizácie, GPS, umytie, STK+EK s opravou zadných kotúčov	890,57 €
VW Golf	25.1.2017 vyrobené 2008	218150	servisná prehliadka, výmena oleja, servis klimatizácie, výmena pružín prednej nápravy, nové letné pneumatiky, GPS, umytie	1 041,66 €
Hyundai i 30	24.10.2017	77020	záručná prehliadka po 4rokoch, certifikované meranie spotreby, GPS, umytie, diaľničná	801,40 €

635 RUTINNÁ A ŠTANDARDNÁ ÚDRŽBA

V dôsledku nedostatku finančných prostriedkov sa vykonáva len bežná údržba podľa potreby a stavu majetku. V roku 2021 bola vykonaná bežná údržba prevádzkových zariadení a budov v sume celkom 2077,56 €, čo je na úrovni 60 % oproti roku 2020 .

636 NÁJOMNÉ ZA PRENÁJOM

RÚVZ nemá prenajaté priestory ani iné zariadenia.

637 OSTATNÉ TOVARY A SLUŽBY

V tejto položke najvyššie výdavky boli na položkách za špeciálne služby, stravovanie, poistné, odmeny zamestnancom mimopracovný pomer. Čerpanie na jednotlivých položkách je z dôvodu vyšších výdavkov na právne služby na úrovni 120 % výdavkov roku 2020.

642 BEŽNÉ TRANSFERY

V tejto položke bolo v roku 2021 čerpanie na nemocenské dávky v sume 3.519,69 € a príplatky k nemocenským dávkam v sume 1.420,66 €. Čerpanie na jednotlivých položkách je z dôvodu pandémie na úrovni 150 % výdavkov roku 2020.

630 Program 07B0103 OSTATNÁ ČINNOSŤ V ZDRAVOTNÍCTVE

Na položku boli pridelené finančné prostriedky v súvislosti s pandemiou COVID19 na ochranné prostriedky a ostatné činnosti spojené s pandemiou v sume 6.250-€. Pridelené finančné prostriedky boli vyčerpané v plnej výške.

630 Program OEK0G
INFORMAČNÉ TECHNOLOGIE

V tejto položke sa sleduje účtovanie výdavkov na informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu. V RÚVZ Martin ide o položky 632004 komunikačná infraštruktúra, 632005 telekomunikačné služby, 633002 výpočtová technika, 633013 obstaranie softvéru, 635002 údržba výpočtovej techniky a 635009 údržba softvéru.

Čerpanie je obdobné je na úrovni 133 % výdavkov roku 2020.

MIMOROZPOČTOVE HOSPODÁRENIE
DEPOZITNÝ ÚČET

Depozitný účet vykazoval k 31.12.2021 vykazoval zostatok 91 688,46 €, čo predstavuje finančné prostriedky na mzdy a odvody za december 2021.

SOCIÁLNY FOND

RÚVZ Martin v priebehu hodnoteného obdobia tvorila a spravovala sociálny fond súlade s rozpočtovými pravidlami. Zdrojmi príjmov bola povinná tvorba v zmysle platných právnych predpisov v objeme 1,50% pre všetkých zamestnancov .

Čerpanie v hodnotenom období bolo v zmysle platnej Kolektívnej zmluvy.

Tvorba SF	Zostatok k 1.1.	1 927,04 €
	Prídely z objemu miezd	8 153,30 €
	Spolu	10 080,34 €
Použitie SF	Príspevok na stravovanie	5 898,36 €
	Kultúrne a športové akcie	98,38 €
	Regenerácia sily	- €
	Jubileá	210,00 €
Zostatok k 31.12.		3 873,60 €

HOSPODÁRENIE S MAJETKOM ŠTÁTU
POHĽADÁVKY A ZÁVAZKY

RÚVZ Martin na účte číslo 316 vykazoval pohľadávky vo výške **38.988,00 €**. Vymáhanie pohľadávok sa rieši v prvom rade zasielaním upomienok a v prípade trvania pohľadávky dlhšie ako rok sa táto postúpi na vymáhanie Slovenskej konsolidačnej a.s., Bratislava v zmysle zákona č. 374/2014 Z.z..

Z toho po lehote splatnosti sú pohľadávky vo výške **28 254,00 €**.

RÚVZ Martin na účte číslo 321 vykazoval záväzky vyplývajúce z neuhradených faktúr za hodnotené obdobie vo výške **6.239,17 €**.

Z toho do lehoty splatnosti 6.239,71 €, po lehote splatnosti 0 € .

RÚVZ Martin na účte číslo 326 vykazuje záväzky vyplývajúce z nevyfakturovaných dodávok za hodnotené obdobie vo výške **344,67 €**.

RÚVZ Martin na účte číslo 323 vykazuje rezervy vyplývajúce z nevyfakturovaných dodávok za hodnotené obdobie tvorené odhadom vo výške **231,86,00 €**.

STAV A POHYB MAJETKU

K 31.12.2021 RÚVZ Martin vykazuje objemový stav majetku po odpise a záväzkov v nasledujúcej tabuľke .

Spracovanie stavu všetkého majetku bolo uskutočnené prostredníctvom výpočtovej techniky, programom vytvoreným v RÚVZ Martin.

počiatočný stav HIM k 01.01. - ZC	145 603,90 €
úbytky HIM v roku - odpisy	- 7 435,00 €
prírastky HIM v roku - stavby	64 391,40 €
prírastky HIM v roku - prístroj	2 040,00 €
stav majetku HIM k 31.12. - ZC	204 600,30 €
vyradený odpísaný HIM	- 85 751,32 €
operatívna evidencia drobného majetku DHM - OC	123 658,75 €
operatívna evidencia ostatného majetku OHM - OC	21 563,08 €

6. Personálne obsadenie organizácie

V organizácii bolo v roku 2021 plánovaných **40** funkčných miest.

RÚVZ Martin obdržal rozpis počtu zamestnancov na rok 2021 listom MZ SR č. S06519-2021-OÚ-17 zo dňa 02.02.2021, kde bol stanovený počet zamestnancov 39 osôb, z toho 32 štátnozamestnaneckých miest. Listom MZ SR č. S11752-2021-OÚ-15 dňa 05.3.2021 bola zmena záväzného ukazovateľa na rok 2021 - úprava počtu zamestnancov +1 osoba. Upravený počet zamestnancov je 40 osôb, z toho 33 štátnozamestnaneckých miest.

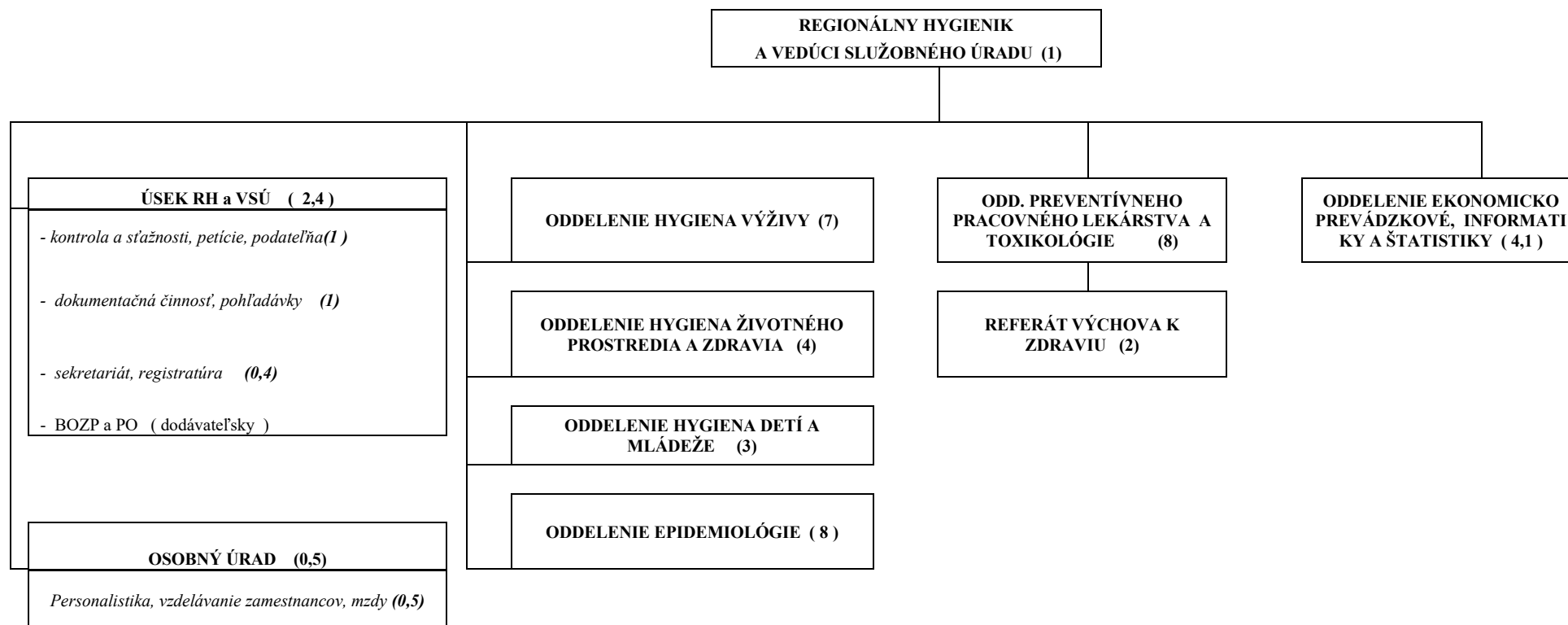
Počas sledovaného obdobia RÚVZ Martin neprekračoval limit zamestnancov. Obsadzovanie uvoľnených pracovných miest, aj na zastupovanie počas materskej dovolenky je riešené doplnením cez výberové konania .

V roku 2021 bolo cez portál Úradu vlády SR www.open.slovensko.sk vyhlásených 7 výberových konaní.

K 31.12.2021 sú v mimo evidenčnom stave (spolu verejná aj štátna služba):

materská dovolenka	1
rodičovská dovolenka	3
uvoľnený pre výkon funkcie	2

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine

Počet zamestnancov - 40

7. Ciele a prehľad plnenia

a) Hygiena životného prostredia

Hygiena životného prostredia sa zaoberá hodnotením vplyvu komplexu vlastností a faktorov životného prostredia a spôsobu života na zdravie ľudí. Cieľom je vytváranie takých podmienok v životnom prostredí, ktoré zabezpečujú zlepšovanie zdravotného stavu ľudí a vytvárajú predpoklady pre zdravý spôsob života. V tejto súvislosti sa odbor hygieny životného prostredia zaoberá napr.: sledovaním a vyhodnocovaním kvality pitnej vody slúžiacej na verejné zásobovanie ľudí pitnou vodou, hodnotením vplyvu kvality vody používanej na pitné účely na zdravie ľudí; sledovaním a vyhodnocovaním kvality vôd určených na rekreačné účely (voda určená na kúpanie, kryté a nekryté umelé kúpaliská); sledovaním a vyhodnocovaním hlukovej situácie v životnom prostredí ľudí, problematikou hluku z cestnej automobilovej dopravy, ale i zo stacionárnych zdrojov hluku; zdravotno-hygienickou problematikou zariadení poskytujúcich osobné služby obyvateľstvu, najmä v zariadeniach v ktorých sú vykonávané epidemiologicky závažné činnosti; zdravotno-hygienickou problematikou zariadení cestovného ruchu /ubytovanie/.

Za hodnotené obdobie bolo odobratých 74 vzoriek pitnej vody z verejných vodovodov, pričom 2 vzorky v rozsahu minimálnej analýzy nevyhoveli limitom ukazovateľov kvality pitnej vody vo fyzikálno-chemických ukazovateľoch (železo, voľný chlór), ktoré však nevylučujú použitie vody ako pitnej.

Celkovo bolo spolu odobratých 56 vzoriek bazénovej vody, z toho 47 vzoriek bolo odobratých na náklady prevádzkovateľov a 9 vzoriek v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru. Z celkového počtu odobratých vzoriek nevyhovelo 18 vzoriek t.j. 32,14 %. Celkovo bolo vyšetrených 750 ukazovateľov, pričom prekročenie medznej hodnoty bolo v 26 prípadoch (5 vzoriek v mikrobiologických ukazovateľoch a 21 vzoriek vo fyzikálno – chemických ukazovateľoch).

V roku 2021 bolo posudzovaných: 6 oznámení o vypracovaní strategického dokumentu, so záverom, že nie je nevyhnutné predložené strategické dokumenty posudzovať podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. (väčšinou sa týkalo o stanoviská k územnoplánovacím dokumentom obcí); 9 stanovísk k oznámeniam o zmene navrhovanej činnosti; 2 stanoviská k zámerom navrhovaných činností (Martinské terasy, Apartmánové domy Opera s parkoviskami TR); 3 stanoviská k správe o hodnotení a 3 stanoviská k záverečnej správe činnosti (návrhy územných plánov obcí).

V roku 2021 bolo v rámci návrhu na umiestnenie stavieb a v štádiu posudzovania vplyvov navrhovaných činností na životné prostredie (EIA), posudzovaných niekoľko stavieb, súčasťou ktorých bolo požadované komplexné posúdenie pomerov v danej lokalite súvisiacej s hlukovou záťažou posudzovaného územia a to najmä hluku z dopravy – železničnej, cestnej vrátane zásobovania (Triumf Centrum – polyfunkčný objekt, Predajňa potravín LIDL, Martin – Záturčie, Konverzia areálu Tatranábytok v Martine na polyfunkčný objekt).

V tejto súvislosti boli v predložených dokladoch/podkladoch (hlukové štúdie, HIA) navrhnuté opatrenia na zníženie hlučnosti: zmena územného plánovania – dopravného generelu; zmena dopravného systému (organizácie dopravy vrátane zásobovania); ochranu vnútorných priestorov zvýšenou nepriezvučnosťou fasád pri súčasnom zabezpečení dostatočného vetrania obytných miestností; vytvorenie v blízkosti stavby oddychovú zónu podľa požiadaviek vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z.; technicko – organizačné opatrenia, ktoré by znížili hluk v danej lokalite, ako je rekonštrukcia železničného priecestia, výmena povrchu vozovky, vytvorenie odbočovacieho pruhu, zníženie rýchlosti v danom úseku; premiestnenie zdroja hluku (jednalo sa o kuriérsku službu so skladmi a súvisiacou dopravou) produkujúceho hluk mimo posudzovaného územia a pod.

Cieľom oddelenia je eliminovať negatívny vplyv jednotlivých faktorov v životnom prostredí na verejné zdravie, znižovať expozíciu obyvateľov nepriaznivým účinkom zvýšenej hlukovej záťaže v životnom prostredí, vykonávať štátny zdravotný dozor za účelom znižovania rizík v zariadeniach poskytujúcich služby obyvateľom.

b) Hygiena výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov

Cieľom štátneho zdravotného dozoru je nielen kontrola dodržiavania ustanovení príslušných zákonov, ale i konzultačná a metodická činnosť. Snahou je zamedziť, aby sa spotrebiteľovi nedostali potraviny, ktoré nie sú zdravotne bezpečné, znižovať počet prevádzok s nedostatkami a minimalizovať riziko a výskyt ochorení infekčného i neinfekčného pôvodu, ktorých faktorom by mohli byť potraviny. Ciele vychádzajú z koncepcie odboru:

- objektivizovanie pozitívnych a negatívnych faktorov výživy, v súvislosti s princípmi ochrany, podpory a rozvoja zdravej výživy,
- sledovanie hygienickej problematiky všetkých foriem spoločného stravovania, s ohľadom na výživovú hodnotu, zmyslovú hodnotu a zdravotnú bezpečnosť podávaných pokrmov,
- sledovanie hygienickej a zdravotnej bezpečnosti a biologickej hodnoty potravinových surovín, polotovarov, hotových výrobkov a pokrmov,
- sledovanie nákaz a otráv z potravín a z pokrmov a vypracovanie návrhov opatrení na ich prevenciu, posudzovanie návrhov na územné a kolaudačné konanie, zmenu v užívaní stavieb určených pre potravinárske účely,
- posudzovanie prevádzok (zariadení spoločného stravovania, prevádzok určených pre výrobu, predaj skladovanie potravín, materiálov prichádzajúcich do styku s potravinami, kozmetických výrobkov, ...) k začatiu činnosti,
- vykonávanie štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín v zariadeniach spoločného stravovania, prevádzkach určených pre výrobu, predaj skladovanie potravín, materiálov prichádzajúcich do styku s potravinami, kozmetických výrobkov,
- usmerňovanie uplatňovania a presadzovania princípov zdravej výživy so zameraním sa na zmeny výživovo-dietetických systémov výživy, s cieľom dosiahnuť zníženie morbidity, mortality a predĺženie stredného priemerného veku obyvateľstva, s ohľadom na výskyt neinfekčných ochorení, ako sú obezita, kardiovaskulárne ochorenia a onkologické ochorenia,
- zabezpečovanie preskúšania odbornej spôsobilosti osôb vykonávajúcich epidemiologicky závažné činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pri výrobe kozmetických výrobkov) a vydávanie osvedčení.

Činnosť oddelenia hygieny výživy bola v roku 2021 významne a výrazne ovplyvnená situáciou vo svete, v Európskej únii a na Slovensku. Generálny riaditeľ Svetovej zdravotníckej organizácie vyhlásil dňa 11.3.2020 pandémiu ochorenia COVID-19, nakoľko došlo k pandemickému šíreniu ochorenia COVID-19. Vládou Slovenskej republiky bola podľa § 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov počnúc dňom 12.03.2020 od 6:00 hod. vyhlásená mimoriadna situácia z dôvodu ohrozenia verejného zdravia II. stupňa. Na postihnutom území Slovenskej republiky bol v priebehu roka 2021 vyhlásený a niekoľkokrát predĺžovaný núdzový stav podľa čl. 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov.

Okrem kontrol, ktoré vyplývali zo stanoveného plánu úradnej kontroly potravín ako aj z plánu výkonu štátneho zdravotného dozoru, pracovníci oddelenia hygieny výživy participovali na epidemiologickom vyšetrovaní osôb pozitívne testovaných na ochorenie COVID-19 a do mája 2021 vykonávali aj epidemiologické vyšetrovanie osôb po vstupe na územie Slovenskej republiky. Štátny zdravotný dozor bol v roku 2021 vykonávaný v závislosti od epidemiologickej situácie v okresoch Martin a Turčianske Teplice v súvislosti s výskytom pozitívne testovaných osôb na ochorenie COVID - 19 a zameraná predovšetkým na kontrolu dodržiavania platných opatrení ÚVZ SR vydaných v súvislosti so šírením ochorenia COVID – 19 za účelom ochrany verejného zdravia.

Plnenie cieľov sa v roku 2021 realizovalo prostredníctvom nasledovných oblastí:

Výkon štátneho zdravotného dozoru a úradnej kontroly potravín - v roku 2021 bolo vykonaných 1098 kontrol v rámci štátneho zdravotného dozoru a 241 kontrol v rámci výkonu úradnej kontroly potravín v potravinárskych podnikoch a podnikoch s výrobou a manipuláciou obalov a materiálov prichádzajúcich do priameho styku s potravinami a **520 kontrol** podľa zákona č. 377/2004 Z. z. a 336 inšpekcií bolo nad výrobou, manipuláciou a uvádzaním do obehu kozmetických výrobkov. Okrem plánovaných kontrol boli realizované 2 mimoriadne úlohy; kontroly boli realizované i na základe hlásení nevyhovujúcich výrobkov zo systému RASFF a RAPEX.

Posudková činnosť – v rámci posudkovej činnosti bolo vydaných 21 záväzných stanovísk k umiestneniu, k zmene v užívaní stavieb a kolaudácii stavieb, 5 podkladov pre vydanie záväzného stanoviska pre iné oddelenie, 5 kladných odborných vyjadrení k projektovým dokumentáciám, 3 podklady pre odborné vyjadrenia iným oddelením, 34 rozhodnutí na uvedenie priestorov do prevádzky, 2 podklady k vydaniu rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky pre iné oddelenie a 53 vyjadrení k oznámeniu o začatí činnosti v priestoroch prevádzky.

Cieľom posúdenia stavebno-technických a prevádzkových podmienok v potravinárskych prevádzkach a v zariadeniach spoločného stravovania, ako aj ich umiestnenia, členenia a technického vybavenia je minimalizácia rizík, ktoré by mohli viesť ku krížovej kontaminácii potravín, spracovaných surovín a pokrmov a tým k narušeniu ich zdravotnej bezpečnosti.

Sledovanie zdravotnej bezpečnosti potravín, pokrmov, materiálov a predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami a kozmetických výrobkov - bolo odobratých 236 vzoriek potravín, pokrmov, materiálov a predmetov prichádzajúcich do styku s potravinami a v rámci výkonu ŠZD nad kozmetickými výrobkami bolo odobratých a laboratórne vyšetrených 13 vzoriek kozmetických výrobkov.

Epidemiologické vyšetrovanie osôb pozitívne testovaných na ochorenie COVID-19 a ich trasovania - bolo spracovaných **1 889 osôb** pozitívne testovaných na ochorenie COVID – 19 (trasovanie).

Epidemiologické vyšetrovanie osôb po vstupe na územie Slovenskej republiky - bolo spracovaných **1656 osôb** vstupujúcich na územie Slovenskej republiky (posúdenie a objednanie osoby na laboratórnu diagnostiku ochorenia COVID – 19).

c) Hygiena detí a mládeže

Hlavné ciele oddelenia sú stanovené v súlade s ustanoveniami zákona č.355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého sa stanovujú požiadavky na zdravé životné a pracovné podmienky a vykonávanie prevencie ochorení a iných porúch zdravia v zariadeniach pre deti a mládež, ktoré majú oprávnenie uskutočňovať výchovu a vzdelávanie v zmysle zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon), prevádzkarní v zmysle živnostenského

zákona, v ktorých sa uskutočňuje starostlivosť o deti do šesť rokov veku, prevádzkarní v súlade so zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a s novelou zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 445/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v rámci ktorých sa poskytujú služby na podporu zosúladovania rodinného a pracovného života, v ktorých sa poskytuje starostlivosť o 0 - 3 ročné deti. Ďalšia činnosť je zameraná na hodnotenie zotavovacích akcií pre deti a mládež, ubytovacích zariadení a zariadení pre vysokoškolskú mládež. Vo všetkých typoch zariadení pre deti a mládež sa rieši problematika zabezpečovania stravovania v zariadeniach spoločného stravovania.

Ťažiskové činnosti boli orientované na:

Výkon štátneho zdravotného dozoru (ŠZD) a úradnej kontroly potravín (ÚKP) podľa ustanovení a kompetencií zákona č. 355/2007 Z. z. v platnom znení a zákona č. 152/1995 Z. z. v platnom znení.

Sledovanie zdravotnej bezpečnosti potravín, pokrmov, piesku v pieskoviskách určených na hry detí, vody na kúpanie v bazéne pre batolátá, hodnotenie mikroklimatických ukazovateľov v zariadeniach pre deti a mládež v zariadeniach pre deti a mládež.

Posudkovú činnosť

Kontrolu pripravenosti a priebehu zotavovacích podujatí pre deti a mládež.

Riešenie úloh v rámci „Programov a projekty úradov verejného zdravotníctva SR“, ktoré vychádzajú z vládou SR schválených dokumentov:

- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov SR (NEHAP IV.)

-Monitoring úrazovosti detí predškolského a školského veku

-Národný program prevencie obezity

-Aktivity prevencie detskej obezity v kontexte plnenia Národného akčného plánu prevencie obezity na roky 2015 – 2025

Usmerňovanie realizácie NV SR č. 341/2009 Z. z. na podporu spotreby ovocia a zeleniny pre deti v materských školách a pre žiakov v základných školách.

Usmerňovanie realizácie NV SR č. 339/2008 Z. z. o poskytovaní pomoci na podporu spotreby mlieka a mliečnych výrobkov pre deti v materských školách, pre žiakov na základných školách a pre žiakov na stredných školách v znení NV SR č. 342/2009Z. z. Školský mliečny program.

d) Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia

Náplňou práce a hlavnými úlohami medicínskeho odboru preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia je (Konceptia v odbore preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia Číslo: 10181-5/2008-ST zo dňa: 25.02.2008):

- sledovať bionegatívne a biopozitívne vplyvy faktorov pracovného prostredia na zdravie zamestnancov s cieľom chrániť a upevňovať ich zdravie a pracovnú pohodu,
- sledovať podmienky práce osobitných skupín zamestnancov, najmä zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce, mladistvých zamestnancov, tehotných žien, dojčiacich žien, starších osôb a osôb so zdravotným postihnutím,
- analyzovať a hodnotiť príčiny vedúce k poškodeniu zdravia faktormi práce a pracovného prostredia, analyzovať príčiny zhoršovania pracovnej pohody a spracovávať ich do zdravotníckej štatistiky,
- navrhovať opatrenia na optimalizáciu pracovných podmienok a prispôsobovanie práce telesným a duševným schopnostiam zamestnancov,
- presadzovať opatrenia na znižovanie a odstraňovanie zdravotných rizík pri práci,
- usmerňovať programy efektívnej ochrany zdravia pracujúcej populácie, podieľať sa na ich realizácii a na vyhodnocovaní dosiahnutých výsledkov v rámci projektov a koncepcií na ochranu a podporu zdravia,

- odborne usmerňovať fyzické i právnické osoby pri vytváraní zdravých pracovných podmienok,
- odborne usmerňovať a aktívne sa podieľať na výchove a vzdelávaní v oblasti vytvárania zdravých pracovných podmienok a starostlivosti o zdravie zamestnancov,
- kontrolovať a usmerňovať prácu tímov pracovnej zdravotnej služby,
- overovať odbornú spôsobilosť na výkon činností určených právnymi predpismi,
- úzko spolupracovať s odborom klinického pracovného lekárstva a klinickej toxikológie pri napĺňaní spoločných cieľov odboru pracovné lekárstvo, ktorými je najmä predchádzanie poškodzovaniu zdravia škodlivými faktormi práce a pracovného prostredia, zlepšovanie zdravotného stavu zamestnancov, podporovanie zdravého spôsobu života a udržiavanie zdravotnej spôsobilosti zamestnancov na prácu a zvyšovanie pracovnej schopnosti,
- prešetrovať podozrenia na chorobu z povolania, hodnotiť expozíciu zamestnancov faktorom práce a pracovného prostredia a spolupracovať s lekárom odboru klinického pracovného lekárstva a klinickej toxikológie, ktorý na základe poskytnutých výsledkov prešetrenia a hodnotenia priznáva chorobu z povolania
- určovať kritériá zdravých pracovných podmienok a pripravovať návrhy právnych predpisov týkajúce sa ochrany zdravia pri práci, optimalizácie pracovných podmienok a vylúčenia resp. obmedzenia nových pracovných rizík,
- kontrolovať dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a individuálnych správnych aktov vydaných orgánmi verejného zdravotníctva na ochranu zdravia zamestnanca pri práci,
- vykonávať posudkovú činnosť,
- využívať represívne opatrenia pri zistení situácií ohrozujúcich zdravie a neplnení opatrení uložených pri výkone štátneho zdravotného dozoru,
- spolupracovať s orgánmi verejnej správy (štátnej i samosprávy) a inými inštitúciami na národnej a medzinárodnej úrovni v ochrane, rozvoji a podpore zdravia zamestnancov,
- vykonávať konzultačnú a expertíznu činnosť pre zdravotnícke i nezdravotnícke organizácie s cieľom presadzovať a realizovať opatrenia primárnej prevencie najmä pri:
 1. výstavbe a rekonštrukcii výrobných objektov,
 2. vývoji, výrobe a dovoze nových strojov, technológií, zariadení, materiálov chemikálií,
 3. objektivizácii expozícií faktorom pracovného prostredia a práce,
 4. zabezpečovaní komplexnej starostlivosti o zdravie zamestnancov
- spolupracovať pri ďalšom vzdelávaní zdravotníckych pracovníkov so vzdelávacími ustanovizňami, ktoré uskutočňujú ministerstvom zdravotníctva akreditované študijné programy,
- viesť registre rizikových prác a odborne spôsobilých osôb na činnosti určené legislatívnymi predpismi,
- uchovávať zdravotné záznamy a záznamy o expozícii zamestnancov odovzdané povinnými subjektmi po ukončení ich činnosti,
- poskytovať poradenstvo pre zamestnávateľov a zamestnancov v problematike ochrany, podpory a rozvoja zdravia pri práci

Okrem toho v oblasti strojárenskej výroby, drevovýrobe i farmaceutickej výrobe sme riešili modernizáciu a zmeny výrobných technológií s dôrazom na ochranu zdravia pri pracovnej expozícii rizikovým faktorom (chemické faktory, CMR – faktory, hluk, vibrácie, fyzická či psychická pracovná záťaž) ako SARS-CoV. V stavebníctve – umiestňovanie nových objektov, výrobných hál a skladových priestorov vo vybraných lokalitách Turca. Pracovný život v našom regióne nezastal, len sa spomalil. Citelne vo firmách so zahraničným kapitálom, z dôvodu

vzájomných ekonomicko – hospodárskych previazaní – dodávky polotovarov, súčiastok či iných vstupných výrobných/nevýrobných materiálov. Koronakríza zasiahla aj prevádzkovateľov malých prevádzok a výrobní. Podnikatelia v regióne sa spojili, aby udržali výrobné činnosti a ustáli toto ťažké obdobie, za pomoci a odborného vedenia pracovníkov oddelenia Preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie RÚVZ so sídlom v Martine.

Oddelenie PPLaT uvedené ciele a náplň činnosti dodržiava a plní v rámci svojich možností – bližšie vo Výročnej správe, časť Oddelenie Preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie – rok 2021 a v Programoch a projektoch – rok 2021.

Epidemiologické vyšetrovanie osôb pozitívne testovaných na ochorenie COVID-19, opatrenia na ochranu zdravia verejnosti a opatrenia na ochranu zdravia pri práci počas pandémie ochorenia COVID-19

Generálny riaditeľ Svetovej zdravotníckej organizácie vyhlásil dňa 11.03.2020 pandémiu ochorenia COVID-19. V nadväznosti na vyššie uvedené skutočnosti a na aktuálnu epidemiologickú situáciu vo svete, v Európskej únii a v Slovenskej republike, dochádza naďalej k šíreniu ochorenia COVID-19, ktoré ohrozuje verejné zdravie.

Vláda Slovenskej republiky vyhlásila podľa § 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov počnúc dňom 12.03.2020 od 6:00 hod. mimoriadnu situáciu z dôvodu ohrozenia verejného zdravia II. stupňa a vyhlásila na postihnutom území Slovenskej republiky núdzový stav podľa čl. 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov a to s účinnosťou od 19. marca 2020 a od 01. októbra 2020, jeho predĺžením pokračujúcim aj v roku 2021. Tento stav trval až do polovice mája 2021, kedy vláda Slovenskej republiky na základe uznesenia č. 260/2021 – uplynutím 14. mája 2021 ukončila núdzový stav. Mimoriadna situácia vyhlásená podľa § 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov z dôvodu ohrozenia verejného zdravia II. stupňa počas celého roka 2021 zrušená nebola.

Z dôvodu zhoršujúcej sa situácie v šírení pandémie ochorenia COVID-19, nastupujúcej ďalšej vlny šírenia ochorenia COVID-19, vláda Slovenskej republiky vyhlásila núdzový stav podľa čl. 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. s účinnosťou od 25. novembra 2021.

V nadväznosti na vyhlásenú pandémiu ochorenia COVID-19 a núdzový stav vyhlásený vládou Slovenskej republiky sa činnosť pracovníkov RÚVZ so sídlom v Martine orientovala na prácu so zvládaním šírenia ochorenia COVID – 19 v regionálnych podmienkach. Na určité obdobie sme sa vrátili naplno k svojej práci, ale to všetko len do času šírenia sa 3. vlny pandémie.

Počas obdobia ďalších vln pandémie ochorenia COVID-19 boli aj v roku 2021 pracovníkmi oddelenia PPLaT spracovávané jednotlivé „prípady“ pozitívne testovaných na ochorenie COVID – 19 a ich kontakty – rodinné i pracovné (dohľadávanie kontaktov, zaevidovanie do programu EPIS - epidemiologický informačný systém, objednávanie osôb na odber biologického materiálu na detekciu vírusu SARS-CoV-2 metódou RT PCR v aplikácii Moje eZdravie...).

8. Hodnotenie a analýza vývoja organizácie

a) Hygiena životného prostredia

Oddelenie si plní úlohy vyplývajúce zo zákonov zameraných na verejné zdravie. Dosiagnuté odborné výsledky hodnotí organizácia pozitívne, nakoľko svojou činnosťou dosahuje stanovené ciele, ale zároveň poukazuje na potrebu neustáleho presadzovania preventívnych opatrení na úseku ochrany zdravia s cieľom plniť svoju víziu. V oblasti komplexnej bytovej výstavby a infraštruktúry boli posudzované návrhy v rámci územného konania, stavebného konania so stanovením požiadaviek na elimináciu negatívnych faktorov životného prostredia hluk, prach, emisie realizáciou ktorých sa prispelo k podpore zdravého životného a obytného prostredia a to ÚPN miest a obcí. Cielene boli vykonávané kontroly v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo, v cestovnom ruchu na dodržiavanie platnej legislatívy, čím sa docielilo vylepšenie pracovného prostredia a hygienického štandardu v dotknutých zariadeniach v zmysle požiadaviek platnej legislatívy na danom úseku. Dostupnosť laboratória je v krajskom meste ŽSK od 30 do 100 km spádovou oblasťou s odvozom vzoriek 1 x týždenne, pri mimoriadnych udalostiach okamžite. Všetky úlohy stanovené hlavným hygienikom SR ako aj mimoriadne a ciele boli v uplynulom období splnené v plnom rozsahu v stanovených termínoch.

b) Hygiena výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov

Realizácia jednotlivých činností vychádza z plánu úradnej kontroly potravín pripraveného pre oddelenie hygieny výživy (ako i oddelenie hygieny detí a mládeže), podkladom pre vypracovanie ktorého je Viacročný národný plán úradnej kontroly potravín. Do plánu je zapracovaný štátny zdravotný dozor podľa zákona č.355/2007 Z.z., úlohy z Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v SR a úlohy vyplývajúce z Programového vyhlásenia vlády SR. Okrem plánovaných úloh boli vykonané mimoriadne kontroly vyhlásené ÚVZ SR. Posudzovacia činnosť bola závislá od požiadaviek fyzických a právnických osôb, ako i od štátnej správy a samosprávy.

Činnosť oddelenia hygieny výživy bola v roku 2021 významne a výrazne ovplyvnená situáciou vo svete, v Európskej únii a na Slovensku. Generálny riaditeľ Svetovej zdravotníckej organizácie vyhlásil dňa 11.3.2020 pandémiu ochorenia COVID-19, nakoľko došlo k pandemickému šíreniu ochorenia COVID-19. Vládou Slovenskej republiky bola podľa § 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov počnúc dňom 12.03.2020 od 6:00 hod. vyhlásená mimoriadna situácia z dôvodu ohrozenia verejného zdravia II. stupňa. Na postihnutom území Slovenskej republiky bol v priebehu roka 2021 vyhlásený a niekoľkokrát predĺžovaný núdzový stav podľa čl. 5 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov.

Okrem kontrol, ktoré vyplývali zo stanoveného plánu úradnej kontroly potravín ako aj z plánu výkonu štátneho zdravotného dozoru, pracovníci oddelenia hygieny výživy participovali na epidemiologickom vyšetrovaní osôb pozitívne testovaných na ochorenie COVID-19 a do mája 2021 vykonávali aj epidemiologické vyšetrovanie osôb po vstupe na územie Slovenskej republiky. Štátny zdravotný dozor bol v roku 2021 vykonávaný v závislosti od epidemiologickej situácie v okresoch Martin a Turčianske Teplice v súvislosti s výskytom pozitívne testovaných osôb na ochorenie COVID – 19 a zameraná predovšetkým na kontrolu dodržiavania platných opatrení ÚVZ SR vydaných v súvislosti so šírením ochorenia COVID – 19 za účelom ochrany verejného zdravia.

Z hodnotenia výstupov jednotlivých kontrol možno konštatovať, že počet nezhôd zisťovaný u jednotlivých subjektov je stabilizovaný s miernym nárastom (nárast nezhôd možno pripisovať mimoriadnej situácii spojenej s nedodržiavaním opatrení ÚVZ SR vydaných pri ohrození verejného zdravia za účelom zníženia rizika šírenia ochorenia COVID-19).

c) Hygiena detí a mládeže

Úlohou RÚVZ je i naďalej vykonávať praktický výkon verejného zdravotníctva v bezprostrednom dotyku so obyvateľstvom. Za tým účelom je i naďalej potrebné zabezpečovať v rámci pracovnej náplne odborných pracovníkov pravidelnú, sústavnú a cieleňú informovanosť obyvateľstva o vývoji zdravotného stavu, využívajúc pri tom okrem iného regionálnu tlač ale aj tlač s celoštátnou pôsobnosťou, zabezpečovať informovanosť orgánov štátnej správy, vrátane vlády a samosprávy ako aj organizácie tretieho sektoru, ktoré sú zamerané na ochranu zdravia obyvateľstva, iniciovať a poskytovať odbornú pomoc pri presadzovaní celospoločenských aktivít smerujúcich k obnove a upevňovaniu zdravia obyvateľstva, realizovať komplexný štátny zdravotný dozor nad potravinami, pitnou vodou, ovzduším, pôdou, tuhým komunálnym odpadom, splaškovými vodami, rekreačnými vodami, hlukom, ionizujúcim žiarením – vykonaným za účelom ochrany zdravia. Realizácia uvedených úloh, programov a projektov si vyžaduje vysokú úroveň odborných vedomostí o vplyvoch environmentálnych faktorov na ľudské zdravie ako aj riadiace a koordinačné zručnosti a schopnosti. aktívne kroky smerujúce k stabilizácii zamestnancov zlepšovaním pracovných podmienok, možnosťami poskytovania prehľbovania odbornej kvalifikácie v súlade s najnovšími poznatkami vedy a výskumu aplikovateľnými pri ochrane verejného zdravia.

d) Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia

Bod 8. „Hodnotenie činnosti a analýza vývoja organizácie“ ako celku oddelenie PPLaT neuvádza. Svoju činnosť značne ovplyvnenú pandemickou situáciou vo výskyte a šírení ochorenia COVID-19 u obyvateľov okresu Martin a okresu Turčianske Teplice prezentuje v jednotlivých častiach a nasledovných stranách tejto výročnej správy a v samostatnom dokumente vyhodnotenia činnosti plnenia Programov a projektov v roku 2021.

9. Hlavné skupiny odberateľov

a) Hygiena životného prostredia

Hlavným poslaním oddelenia je ochrana a podpora verejného zdravia, ktorá priamo vyplýva zo zákona 355/2007 Z.z. a súvisiacich právnych predpisov na úseku verejného zdravotníctva. Posudková a rozhodovacia činnosť je zameraná na fyzické osoby - podnikateľov a právnické osoby. Pri nedodržiavaní platných právnych predpisov na úseku verejného zdravotníctva boli pracovníkmi oddelenia uložené sankcie za porušenie opatrení týkajúcich sa nepodrobenia nariadenej izolácii v domácom prostredí, porušenie opatrení k povinnosti prekrytia horných dýchacích ciest. Ďalšou činnosťou, ktorou sa oddelenie zaoberá sú programy a projekty na podporu verejného zdravia, ktoré sú zamerané na celú populáciu.

b) Hygiena výživy, bezpečnosti potravín a kozmetických výrobkov

Výstupy práce oddelenia sú podkladom pre: fyzické osoby – podnikateľov, právnické osoby, orgány štátnej správy (okresné úrady, MZ SR, MPaRV SR); ÚVZ SR, RVPS, ŠVPS SR, medzinárodné inštitúcie - EFSA, orgány samosprávy-obce, mestá a Žilinský samosprávny kraj,

ale i pre fyzické osoby. Okrem uvedených organizácií oddelenie hygieny výživy spolupracujeme so širokou verejnosťou.

c) Hygiena detí a mládeže

Hlavní užívatelia výstupov práce HDM sú : orgány štátnej správy a samosprávy, MZ SR, obce, mestá okresné úrady, VÚC, štátne organizácie, vysoké školy, ostatné právnické osoby, fyzické osoby oprávnené na podnikanie, spol. s r.o., média.

d) Preventívne pracovné lekárstvo a toxikológia

Medzi hlavné skupiny odberateľov činnosti odd. PPLaT patria najmä fyzické osoby – podnikatelia, právnické osoby, orgány štátnej správy (okresné úrady, MZ, MVaRV, MPSVaR, PZ SR, IP), orgány samosprávy - obce, mestá, Žilinský samosprávny kraj, ÚVZ SR, JLF UK Martin, UNM. Spolupracujeme tiež so širokou verejnosťou.

10. Prílohy :

č. 1 Analýza činnosti jednotlivých oddelení RÚVZ Martin podrobne rozpísané vo výročnej správy za oddelenie .

č. 2 Publikačná a prednášková činnosť .